

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 345 A

Warszawa, piątek 29 października 1937 r.

Rok XII

„Żadamy pokoju” -- hasłem demonstracji

Białe flagi nad Madrytem

Krwawe zaburzenia przeciw czerwonemu rządowi

MADRYT, 28. 10. Na wiadomość o upadku Gijon w Madrycie wybuchły poważne rozruchy, zarówno wśród wojsk rządowych jak i ludności cywilnej, skierowane przeciwko czerwonemu rządowi.

BUNT W ALCALA DE HENARES

Wstępem do buntu wojskowego była rewolta w miejscowości Alcala de Henares, gdzie kilka batalionów wojska wypowiedziało posłuszeństwo i wraz z ludnością cywilną usiłowało przedrzeć się przez pozycje wojsk czerwonych do wojsk narodowych. Wywiązała się tu krwawa bitwa między zbuntowanymi oddziałami, a wierzniymi nadal czerwonemu rządowi milicjantami z brygad międzynarodowych.

Po kilkugodzinnej utarczce, w której po obu stronach zginęło kilkadziesiąt osób, a kilkaset jest ciężko rannych, oddziałom zbuntowanym udało się dotrzeć do pozycji wojsk narodowych.

ODDZIAŁY PRZESTĘPCÓW NA ULICACH

W Madrycie rozruchy rozpoczęły się po pojawieniu się nad miastem samolotów powstańczych, które zrzucały ulotki, wzywające mieszkańców miasta do poddania się. Ulotki te były formalnie rozchwytywane. Na ulicach zjawili się tłumy mieszkańców Madrytu, tworząc dwa olbrzymie pochody, które ostro demonstrowały przeciwko rządowi walencjkiemu. W pochodach niesiono transparenty z napisami: „Żadamy pokoju”. Przeciwnie demonstrantom wysłano oddziały hiszpańskiej czerezywczajki sformowane z byłych przestępców i oddziały brygady międzynarodowej.

W DZIELNICY UNIERSYTECKIEJ

Oddziałom tym jednak nie udało się przywrócić spokoju, gdyż demonstranci rozpoczęli ostrzeliwanie interweniujących kompanii milicji. W wyniku kilkugodzinnych utarczek na ulicach Madrytu nie udało się stłumić demonstracji, które przeniosły się w inne dzielnice miasta. W dzielnicy uniwersyteckiej batalion milicjantów przeszedł na stronę powstańców. Również i tu powstańcy.

S. p. gen. Dowbór - Muśnicki

Pochmurno i mgliście

Przewidywany przebieg pogody w dniu 29 bm.: W dalszym ciągu chmurno i mgliście z przejaśnieniami w ciągu dnia, zwłaszcza na zachodzie i południu. Temperatura max. około 15 stopni.

wtrzyli się demonstracje ludności cywilnej, przeciwko której wysłano oddziały brygady międzynarodowej. Czerwone kompanie wysadziły w powietrze gmachy szkoły rolniczej i szkoły inżynierii, w których zabarykadowali się zbuntowani milicjanci wraz z ludnością cywilną. Pod gruzami znaleziono śmierć kilkaset osób.

BIAŁE FLAGI

Na wielu domach w Madrycie,

zwłaszcza na przedmieściach, sąsiadujących z linią frontu, powiewają białe flagi na znak, że mieszkańcy poddają się wojskom narodowym. Krótki ale gwałtowny atak powstańców na odcinku mostu francuskiego przyniósł nowe zdobycze oddziałów wojsk narodowych. Mimo silnej koncentracji brygady międzynarodowej tej dzielnicy, atak powstańców nie

został odparty.

Wśród wojsk rządowych panuje całkowity chaos. Jednolitość dowództwa i dyscyplina wojskowa wśród tych oddziałów zostały przez wypadki ostatnich dni całkowicie obalone. Dowódcy poszczególnych oddziałów wzajemnie podejrzewają się o zdradę. Kilkakrotnie dochodziło do utarczek między oddziałami wojsk rządowych.

Listopad... niebezpieczna pora

Ozon współpracuje z rządem a rząd idzie na spotkanie... Ozonu

Wywiad udzielony przez p. Koca przedstawicielowi „Gazety Polskiej” stał się centralnym punktem zainteresowania kół politycznych. Na ogół wywiad ten został oceniony jako próba pacyfikacji stosunków wewnątrz obozu legionowego przed zjazdami 7 i 11-go listopada. Jest to więc w ten sposób jakby preludium do sobotniej odprawy Związku Legionistów i roli, jaką na terenie Ozonu spełnił ma p. Koca.

W kołach politycznych zwracają uwagę, że p. Koca silnie podkreślił, że Związek Młodej Polski nie ma być ani wyłączną, ani nadrzędną formą organizowania młodzieży w ramach OZN. To

Skaz nie bratobójców

Braća Albert i Karol Paechowie z Siemkowa, oskarżeni o utopienie w Warce swego brata Franciszka przez sąd w Poznaniu zostali uznani winnymi nieumyślnego zabójstwa i skazani na karę po 4 lata więzienia.

przyznanie równouprawnienia innym organizacjom, które obok ZMP współpracują z Oznem, oceniane jest jako znaczny sukces polityki wojewody Grażyńskiego. Naprawiaci „koń trojański” zrobił swoje.

Na terenie Sejmu zakończone zostały już rozmowy marsz. Carra z przedstawicielami grup regionalnych. Wprawdzie nie został wydany żaden komunikat, ale opinia o nim jest, że rozmowy jako kontrakt przeciwko rozmowom prowadzonym z ramienia OZN przez byłego wiceministra Pačiorskiego. Rozmowy te mają ułatwić rządowi przebrnięcie przez zbliżającą się sesję parlamentarną.

W ten więc sposób zostały niejako wyjaśnione stosunek OZN do rządu: OZN współpracuje z rządem, ułatwiając mu sytuację na terenie parlamentu, a rząd — jak się wyraził ostatnio na jednym z zebrań organizacji miej-

skiej Ozonu p. Koca — „idzie na spotkanie poczynaniom Ozonu”.

Akcja polityczna Ozonu traktowana jest jako dążenie do usunięcia rozdziewików, które mogłyby się pojawić w nadchodzącym sezonie politycznym. Wszak „listopad dla Polaków niebezpieczna pora” — przeciwko tym niebezpieczeństwom dla obozu rządowego kierują się obecnie wysiłki p. Koca.

Petycja uczniów 8-ej klasy Uczniowie zapowiadają blokadę w gimnazjum „Oświata”

W związku z sytuacją, jaka wytworzyła się w gimnazjum „Oświata” uczniowie 8-ej klasy wystosowali do Rady Pedagogicznej gimnazjum następującą petycję: „Rada Rady Pedagogicznej gimna-

PANSTWO NASZE, KROCZĄC DROGĄ PODBOJU PO KOJOWEGO, MA PRAWO ZASTĄPIENIA OKROPNOSCI WOJNY PRZEZ MNIEJ DOSTRZEGALNE, ALE WIĘCEJ CELOWE EGZEKUCJE, PRZY POMOCY KTÓRYCH NALEŻY PODTRZYMYWAĆ TERROR. USPOBIAJĄCY DO SŁEPEGO POSŁUSZYSTWA.

„Protokoły mędrców Syjonu” str. 23.

P. Antosowej udowodniono uprawianie działalności komunistycznej

Sąd Okręgowy w Warszawie ogłosił w czwartek o godz. 13.30 wyrok na redaktora odpowiedzialnego naszego pisma p. Bohdana Gębarskiego, skazujący go na 3 miesiące aresztu z zawieszeniem.

W motywach sąd zaznaczył, że zarzuty stawiane w „ABC” p. Antosowej, iż uprawia ona działalność komunistyczną na terenie szkoły, zostały udowodnione. Następnie sąd zaznaczył, że jakkolwiek oskarżonemu nie udało się całkowicie udowodnić faktu,

że dyrektor p. Jakubowski tolerował w szkole jacejkę komunistyczną i posługiwał się systemem „szpiclota”, to jednak i on i p. Antosowa nie stanęli na wysokości zadania jako nauczyciele i wychowawcy, z czego zresztą zrobiły użytek władze szkolne, przenosząc oboje z gimnazjum im. Lelewela. Na zakończenie motywów sąd zaznaczył, że redakcja „ABC” działała niewątpliwie w dobrej wierze i dla dobra szkół polskiej.

Raport 100 tys. faszystów w 15 rocznicę marszu na Rzym

RZYM, 28. 10. W 15-tą rocznicę marszu na Rzym, Mussolini przyjął na Forum swego imienia wielki raport stu tysięcy starszych faszystowskiej z całej Italii. Na uroczystości obecna była delegacja niemiecka z min. Hessem na czele, oraz grupa oficerów hiszpańskiej armii narodowej.

Po przyjęciu raportu Mussolini wygłosił przemówienie, w którym po omówieniu znaczenia rocznicy marszu na Rzym powitał delegację niemiecką, a następnie stwierdził, że zamyka 15-ty i otwiera 16-ty rok ery faszystowskiej słowem: „pokój”.

W dalszym ciągu swego przemówienia, Mussolini wypowiedział się za rewizją niektórych traktatów pokojowych, podkreślając, że

uważa za rzecz konieczną, aby naród niemiecki „miał swe należne miejsce pod słońcem” oraz aby pozostawiono w spokoju Włochy, które stworzyły swe imperium, nie naruszając posiadłości innych państw.

Kwitną fiołki na polach pod Haliczem

ŁWÓW, 28. 10. W okolicach Halicza ponownie zakwitły na polach fiołki. Piękna, słoneczna pogoda utrzymująca się na terenie Małopolski Wschodniej, powoduje w niektórych okolicach powtórne zakwitanie drzew owocowych.

Płatnicy, czy p. kurator Musioł?

Organ skompromitowanego Zarządu Głównego Z. N. P., czyli „Dziennik Poranny”, broni gorąco kilku, która trzęsła dotąd Związkiem Nauczycielstwa Polskiego, a broni, oczywiście, w imię... demokracji, no i w imię zagrożonej wolności... zrzeszania się. W tę samą trąbkę dmy wszystkie organy rodzimego „folksfrontu” wspomaganie przez radiostację moskiewską. „Demokracja zagrożona!” — krzyczą, „brońmy wolności zrzeszania się!” — nawołują. Wygląda to jakby diabeł ogonem na Mszę dzwonił, bo przecież ów Z. N. P. żył i tył z terroru, jak stósowano do tych nauczycieli, którzy nie chcieli należeć do Z. N. P.

Na przykład, gdy kto obejmował stanowisko nauczyciela, natychmiast zostawał bez pytania wciągany na listę składek dla Z. N. P. jako „członek”; płatnik podsuwał mu deklarację członkowską, ściągając bez dłuższych ceregieli składkę i wypłacał z pensji „resztę”; ofiara zaś wolności... zrzeszania się — podpisywała na liście płacy, że odebrała wszystko.

Ludzie po cichu kłęli, ale nikt nie głośno nie mówił, bo płatnik zapewniał po przyjęciu, że „u nas wszyscy należą” i że „lepiej się nie nara-

zać, bo zapłaci się względnie mało, ale za to ma się spokój”. Zdarzali się i oporni, ale gdy było i tak, że sam pan inspektor podczas wizytacji przed lekcją, czy po lekcji, zagrzmiał na takiego śmiałka, dlaczego nie należy dotąd do Z. N. P., wówczas zazwyczaj nieszczęsna ofiara wolności... zrzeszania się czym prędzej kazała się płatnikowi zapisywać. Jeżeli teraz ktoś był niepoprawny i nie chciał się... zrzeszać, a to po prostu dlatego, że należał już do innej organizacji nauczycielskiej, wtedy zaczynały na takiego spadać ni stąd ni zowąd ciosy za ciosem. Chciał się taki „oporny” gdzieś przebiec, by dzieci dorastające mogły się kształcić lub by pracować w jednej miejscowości z żoną, — nie mógł: podanie załatwiano odmownie. Chciał studiować na Państwowym Wyższym Kursie Nauczycielskim lub w Instytucie Nauczycielskim, — nie mógł: podanie załatwiano odmownie. Ubiegał się o kierownictwo: podanie załatwiano odmownie. Składał podanie o pożyczkę: podanie załatwiano odmownie. A gdy nie składał podań, tylko tyle, że chciał spokojnie utrzymać się na miesiąc, przenoszono go tu i owdzie, przelażda dziury „dla dobra służby”.

To też byle mieć święty spokój, kto żył z nauczycielstwa stawał się zwolennikiem... demokracji i... zapisywał się na członka Z. N. P., który to związek dotąd się szczyli, że „skupia w swych szeregach” 52000 nauczycielstwa porażonego strachem. W ten sposób utarło się wśród nauczycielstwa dziwaczne przekonanie, że kto nie należy do Z. N. P., ten figuruje także u władz na mistycznej „czarnej liście” i że „Związek wszystko wszędzie może”.

Do szerszenia się tego przekonania przyczyniało się wcale nie istnienie wspomnianych wyżej — płatników. Bo nauczyciel nie otrzymuje pensji bezpośrednio od władz skarbowych, lecz od „płatnika”, a tak się jakoś złożyło, że płatnikami w 90 proc. zostawali mężowie zaufania kliki rządzącej. Dziesiątki tysięcy zbiedzkiego nauczycielstwa z prowinieci nie bywa w „szerokim świecie” i tego „co tam słychać” zwłaszcza w sprawach szkolnych, dowiadują się od płatników raz na miesiąc, kiedy się wybierają do miasta, miasteczka czy osady po pensję. Płatnik wtedy ma znakomitą okazję informowania, naśmawiania, urabiania. Płatnik, jako człek bywały, wiedział na ogół, co nowego przysto-

kuje się w szkolnictwie; on uprzedzał po koleżeńsku „opornych”, co im może grozić, jeżeli nie zastosują się do życzeń Z. N. P., on też dość trafnie odgadywał „kto wyleci”, kto upatrzone na „emeryturkę”, kto na Polesie. Dlatego płatnika obchodziło to wszystko — Bo był przyjaciелеm który miał okazję być pożytecznym dla każdego, gdyż każdy nauczyciel z kim jak z kim, ale z płatnikiem musiał przynajmniej raz na miesiąc „pogadać”, a to z racji odbioru od niego pensji.

Prawnicy płatnicy nie są nawet instytucją, taki się tylko zwyczaj utarł: dawać pensje nauczycielstwu nie bezpośrednio, ale przez ręce „swojego” człowieka. Tym niemniej rola płatników była i jest ważna i to tak, że dziś klucz do sytuacji w Z. N. P. ma w rękach nie p. Musioł i nie M. W. R. i O. P., ale... płatnicy.

Wprowadzenie kuratora do zarządu Z. N. P. wstrząsnęło nauczycielstwem. Tysiące odechnęły z ulgą. Ale pozostałe tysiące tak już „przywykły” do terroru w Z. N. P., że nie uwierzyły, by mógł ktoś ustąpić tak łatwo klikę. I ci właśnie, choć informowali się gorączkowo zaraz po znanych wypadkach, co się dzieje w sie-

lewej stronie, powinniśmy również zawiadzić po lewej stronie krzyż z wizerunkiem Pana Jezusa, który był ży-

Gdy oburzeni tym opuściliśmy klasę, prof. Miller zbliżył się do jednego z uczniów w klasie ucznia - Polaka, Zawadzkiego i złożył mu oficjalne podziękowanie w imieniu młodzieży demokratycznej.

W związku z powyższym zajęciem prosimy Radę Pedagogiczną o zmianę nauczyciela języka polskiego, o przydzielenie na miejsce prof. Millera pana profesora Lewińskiego, który cieszy się ogólnym zaufaniem i szacunkiem całego gimnazjum i o zatwierdzenie ghetta na terenie naszej szkoły. W razie nieuwzględnienia naszej prośby postanawiamy blokować gimnazjum.

Następują podpisy uczniów - Polaków klas 8-ej.

Prof. Miller znany jest wśród młodzieży gimnazjum „Oświata” z wygłaszanych przez siebie hasel antyreligijnych. W roku ubiegłym, gdy była mowa w 7-ej klasie o klasztorach średniowiecznych, prof. Miller wyraził się, że „każdy klasztor żeński był domem publicznym”. W roku bieżącym rozwdził się szeroko w 8-ej klasie nad ideą świadomego macierzyństwa.

Ponieważ wprowadzenie ghetta w myśl okólnika Kuratorium Warszawskiego może być spowodowane przez wychowawcę, przeto sądzimy, że Rada Pedagogiczna gimnazjum „Oświata” pójdzie po linii najistotniejszych pragnień uczniów - Polaków.

Czarna mgła nad Londynem

Po raz drugi w bieżącym tygodniu nad Londynem zawisła, najgęstsza mgła jaka zdarza się w tym mieście, tak zw. „mgła nr. 1”. Mgła pokryła nie tylko Londyn, ale niemal całą Anglię. Komunikacja kolejowa, powietrzna i morską były chwilowo przerwane.

(DOKOŃCZENIE NA STR. 3)

Tajemnicze taktyki K. P. P. odsłoni Sensacyjny proces 40 komunistów lubelskich

Córka b. kuraatora Lewickiego na czele oskarżonych

W dniu 12 listopada r. b. przed Sądem Okręgowym w Lublinie rozpoczął się sensacyjny proces komunistyczny, w którym wśród 40 oskarżonych zasiadzie również córka byłego kuraatora Lewickiego. Proces ten obfitować będzie w szereg ciekawych momentów, oświetlających taktykę komunistów w Polsce.

TAKTYKA K. P. P.

W myśl zaleceń i uchwał VII Kongresu Kominternu i VI Kongresu komunistycznej międzynarodówki — K. P. P. rozpoczęła wyrotową działalność w ramach szeregu organizacji legalnych, kładąc obok tego silny nacisk na utworzenie Frontu Ludowego w Polsce. Zakonspirowano agencje komunistyczne walczące się do organizacji legalnych, tworząc w nich własne ośrodki, nadając kierunek pracy tym organizacjom. W ten sposób opanowali szereg jednostek organizacyjnych PPS, Bundu, Stron, Chłopskiego (grupa Dobrocha), Stron Ludowego i szeregu stowarzyszeń żydowskich, jak „Frajhajt” i „Zukunft”. Zaobserwowano również przenikanie wpływów komunistycznych do POW, Strzelca i Legionu Młodych, gdzie komuniści zdołali utworzyć własne ekspozytury.

Zamiast dotychczas stosowanego kolportażu szeregu pism nielegalnych, kompartia zaczęła wydawać szereg czasopism t. zw. „lewicy literackiej”. Wówczas powstały wydawnictwa takie, jak: „Po prostu”, „Sygnały”, „Oblicze dnia”, „Le-war” i „Dziennik Popularny”.

ROLA T. U. R. W LUBLINIE

Na terenie Lublina komuniści zwrócili specjalną uwagę na miejscowy oddział TUR i Zrzeszenie akademików — żydów. TUR lubelski już w r. 1935 uległ całkowicie wpły-

wom komunistów i został przez zarząd główny tej organizacji rozwiązany za prowadzenie akcji przeciwko PPS. Później jednak odbudowano TUR na terenie Lublina i znowu na jego czele stanęli wykluczeni komuniści, wyznaczeni przez Okręgowy Komitet młodzieży komunistycznej. Byli to: Józef Kwieciński, Maria Woźniak, Mieczysław Durakiewicz, Mieczysław Korzeniowski, Aleksy Małuchew, Józef Genca i szereg innych.

Na skutki takiej obsady personalnej władz TUR-u nie trzeba było długo czekać. 19-go lipca 1936 roku podjął protest polskich organizacji społecznych przeciwko polityce władz gdańskich, TUR zorganizował manifestację komunistyczną, a w dwa miesiące później, 6-go września 1936 roku, podczas obchodu t. zw. „krwawej środy”, pochód lubelskiego TUR-u miał charakter wyraźnie komunistyczny.

PIERWSZE ARRESTOWANIA

Dokonane w końcu 1935 roku aresztowania szeregu wybitnych komunistów lubelskich doprowadziły do dezorganizacji w szeregach partii i załamania się niektórych członków, którzy zaczęli „spać” swych towarzyszy partyjnych. Szereg komunistów starając się dekonspirować swych towarzyszy osiągnąć zmniejszenie kary dla siebie, ujawnili całą organizację komunistyczną na terenie Lublina. Należeli tutaj: Stefan Okonowski, Mieczysław Durakiewicz, Józef Genca, Jan Makenzon.

Zeznania ich dały podstawę do szeregu aresztowań i zlikwidowania działalności K. Z. M. P. na terenie lubelskim. Najbardziej czynną rolę w komunistycznym Związku Młodzieży odgrywał zbiegły do Paryża a następnie do czerwonej Hiszpanii Chaskiel Honsigstajn, dalej Jankiel Zyberstajn, Franciszek Józwiak, Zofia Goldfinger, Feliks Baranowski, Bluma Perlmuter, Jankiel Duman i Wanda Bronisława Lewicka.

TOW. „HALINA” — LEWICKA

Lewicka, córka byłego kuraatora lubelskiego, używała w partii pseudonimu „Halina”. Już od najmłodszych lat pod wpływem zaangażowania przez rodziców korepetytora Zenona Kliszki, karanego sądownie

za komunizm, nabrała przekonania komunistycznych. Będąc w gimnazjum, brała czynny udział w pracach jacejki na terenie szkoły, a następnie rozszerzała swą działalność na terenie całego Lublina.

Pierwsze jej występy na terenie komunistycznego związku młodzieży sięgają roku 1935-go. Była ona wówczas łączniczką i utatwiała przybycie do Lublina z Warszawy wybitnego komunisty, używającego pseudonimu „Rysiek” inspekcje miejscowego terenu. Odwołano ją następnie ze stanowiska łączniczki i przydzielono do komitetu niebieskiego K. Z. M. P.

„GDYBY WSZYSTY TAK PRACOWALI”

W zeznaniach złożonych w śledztwie Makenzon stwierdził, że nieznana mu z nazwiska działaczka, używająca pseudonimu „Halina” dobrze się konspirowała i gdyby wszyscy pracowali tak, jak ona, wpływy komunistycz-

ne szybko postępowałyby naprzód. Również oskarżeni: Okonowski i Arensztajn zeznali, że tow. „Halina” była wybitną działaczką „kompartii” i wskazywali na fotografię Lewickiej.

Podczas aresztowań w r. 1935-ym, gdy wykryto jacejkę komunistyczną Związku młodzieży socjalistycznej, Lewicka nie została aresztowana, gdyż brak było wówczas dowodów jej winy. Po tych aresztowaniach Lewicka przeniosła się do Lwowa i zameldowała się tam pod fałszywym nazwiskiem Barcikowskiej. Z zeznań złożonych podczas śledztwa wynika również, że Lewicka subsydiowała poważnie organizację KZMP.

Sposród 40-tu osób, które zasiadają 12 listopada na ławie oskarżonych, jedynie Lewicka znajduje się w wolności za kaucją. Wszyscy inni pozostają w więzieniu. Będzie to jeden z największych i najbardziej sensacyjnych procesów komunistycznych lat ostatnich, jak ona, wpływy komunistycz-

Teatr wileński wegetuje wskutek braku pionu ideowego

Kulturalne życie Wilna stoi dziś pod znakiem Wystawy obrazów ś. p. Ferdynanda Ruszczyca, jednego z największych artystów i organizatorów polskiego życia kulturalnego w Wilnie. Ruszczyca, namiętny miłośnik piękna, w całej swej bogatej działalności, realizował postulat Norwidowski, jego sen o pięknie, przejawiającym się w każdej dziedzinie życia. Dwutygodnik kulturalno — społeczny „Sprawy Otwarte” (pismo Młodych narodowców) poświęciło cały numer pamięci zmarłego artysty. Tworzenie polskiej kultury, znakomita jej ekspansja na Wileńszczyznę, to niezaprzeczona zasługa Ruszczyca, którą musi młody ruch narodowy, walczący o polskość na Kresach,

W teatrach wileńskich dość pusto. Teatr na Pohulance po „Lato w Nohant” Iwaszkiewicza, wystawił „Ucho

ne białogłowy” Moliera, bezsprzecznie jedną z najsłabszych sztuk autora „Mi zantropa”. Zespół stabiutki, nie dysponujący wybitniejszymi jednostkami, dopełnił resztę. Stąd na widowni — pustki.

Teatr Muzyczny „Lutnia”, z dyrektorem Karolem (??) Wyrwicz — Wichrowskim na czele, przedstawia tak beznadziejny poziom, że nieliczna frekwencja jest tu najzupełniej usprawiedliwiona.

Istnieje jeszcze w Wilnie teatrzyk „Nowości”. Tu raz po raz powstają strajki i dochodzi do rękoczynów. Wszystkie zajścia wynikają z niewypłacanych gaź. Front teatralny w Wilnie najwyraźniej więc szwankuje; składa się na to kilka przyczyn, z których najistotniejszą to brak jakiegokolwiek planu ideowego i najzupełniejsza pogoń za... kasą. O repertuarze dynamicznym, któryby przemówił do nas swoją najaktualniejszą konstrukcją, mowy tu nie ma.

Musimy stwierdzić jedno: Teatry wileńskie nie spełniają roli placówki kulturalnej polskiej, która ma jakieś określone cele narodowe. Sztyd-

„Dar Pomorza”

plynie do Brazlii

GDYNIA, 28. 10. W telegramie nadanym z „Daru Pomorza” wczoraj o godz. 12, kapitan tego żaglowca podaje, że na statku wszystko w porządku. W chwili nadania depezy żaglowiec znajdował się na wysokości 27 stopnia 4 min. szerokości północnej i 14 st. 38 min. długości zachodniej, kierując się dalej przez wyspy Zielonego Przylądka do fortu Para na Amazonce.

W szufladzie bez dna

Zginęła — biżuteria wartości 70 tys. zł.

Zuchwały występ niebieskiego ptaka

LÓDŹ, 28. 10. W domu przy ul. Sienkiewicza 13 u pp. Unger wynajął pokój jakiś elegancki pan, oświadczając, że przyjechał z zagranicy i posiadając przy sobie znaczniejszą sumę gotówki, będzie prowadził transakcje finansowe na terenie Łodzi.

Tajemniczy nieznajomy nawiązał pertraktacje z szeregiem jubilerów łódzkich dla nabycia znaczniejszej ilości brylantów. W śróde wieczór zaprosił on do swego mieszkania ju-

Gdy po 15 minutach tajemniczy nabywca brylantów nie wracał, Buchbinderowie otworzyli szufladę biurka i spostrzegli z przerażeniem, że nie posiadała ona dna, a tajemniczy nieznajomy zniknął bez śladu wraz z brylantami, wartości 70.000 zł. Tajemniczy „niebieski ptak” zabrał ze sobą 14 karatowy brylant wartości 20.000 zł., dwie sztuki po 6 i 5 karatów, oraz kilka 4, 3 i 2-karatowych brylantów.

Włamanie do grobowca

WILNO, 28. 10. W majątku Hanuta pod Wilnem, należącym do Jerzego Wokłowicza, dokonano włamania do grobowca rodzinnego, znajdującego się na terenie majątku w parku. Złodzieje przez zerwanie wieka z czterech trumien zabrali pierścionek z palca zmarłej niedawno żony właściciela majątku. Pierścionek posiadał wielką wartość, jak utrzymuje właściciel. Sprawców włamania na razie nie ujęto.

W ŻYRARDOWIE

zaprenumerować „ABC” można u p. Henryka Kurche ul. Wilcza 2 m. 54

NA GROBACH waszych drogiech

nalacie lampki nagrobkowe
znane ze swej dobroci —
polskiej i chrześcijańskiej firmy

POLO

DO NABYCIA WSZEDZIE

Kronika prowincjonalna

LUBLIN

POŚWIĘCENIE GMACHU SZKOŁY
(JK) Wileńskie Północne pod Łukowem otrzymała nowo wybudowany gmach szkolny powiększonej. Poświęcenia dokonał ks. proboszcz. Kłopoty. Po poświęceniu dzieci szkolne wykonały szereg deklamacji, pieśni i tańców.

MORDERSTWO
(JK) We wsi Suchodol pow. Krasnostawskiego w czasie lacji wyniki bójki między gośćmi. Czesław Bochniarz zab! nożem Stanisława Kowalczyka zadając mu cios w bok.

FUNDUSZOW GMINNYCH
(JK) Na seji wyjazdowej sądu okręgowego w Puławach, w dniu 22 bm. rozpatrywana była sprawa b. wójta gmi. Cabelow, Władysława plajtyszka, oskarżonego o przywłaszczenie sum gminnych. Wyrokiem sądu Matyjaszek skazany został na 2 lata więzienia i pozbawienie praw na 5 lat oraz 200 zł. grzywny.

SIEDLCE
SPÓŁDZIELNIA PSZCZELARSKO — OGRODNICZA
(JK) W Siedlcach organizuje się Spółdzielnia pszczelarsko — ogrodnicza. Ma to dla tamtejszego terenu doniosłe znaczenie, w powiecie siedleckim bowiem znajduje się około 2000 ha sadów handlowych i około 10.000 roj pszczół. Produkcja owoców wynosi przeszło 200.000 kg.

POMORZE
WALNY ZJAZD ZWIĄZKU MLECZARZY
W Bydgoszczy obradował walny Zjazd Związku Mleczarzy województwa pomorskiego. Na zjeździe tym omówiono ciężkie położenie gospodarcze mleczarzy oraz skład Zarządu Związku, który za zgodą wszystkich obecnych pozostał ten sam. (a)

ŚMIERTELNE ZDERZENIE CYKLISTY Z SAMOCHODEM
Na szosie Łasin — Pleszew 51-letni robotnik Stanisław Czajkowski z Wielkiej Tymowej, jadąc na motocyklu, dostał się pod koła pędzącego samochodu.

O ESTETYCZNY WYGLĄD MIASTA
Zarząd Miejski w Grudziądzu wydał ostatnio zarządzenie, aby właściciele domów przynajmniej przeprowadzić renowację zewnętrznych, z projektami swymi zgłaszać się przed rozpoczęciem do Zarządu Miejskiego. (a)

ZJAZD POLSKIEGO ZWIĄZKU ZACHODNIEGO
W nadchodzącą niedzielę odbędzie się w Bydgoszczy walny okręgowy Zjazd Polskiego Związku Zachodniego.

Z Teatru Małkiej

Teatr Małkiej przekroczył 50 przedstawień doskonałej komedii Daviesa „Mieczak”. Świetne sytuacje i koncertowa gra każą wypelnić widownię raz po raz oklaskiwając przy otwartej kurtynie uroczą Małką, Gryf — Olszewską, Sawana i Modrzewskiego.

Następna sztuka będzie Maria Stuart Słowackiego, grana dotychczas na popołudniu tylko z okazji Festiwalu. Pierwszorzędnie przygotowana (reżyseria, kostiumy, dekoracje, obsada), będzie na pewno nieprzeciętnym wydarzeniem dla Warszawy. Premiera wkrótce.

Każdy Czytelnik ABC

może się wykwintnie ubrać w firmie Stefan Fibich przy ul. Aleje Jerozolimskie 7.

Ten magazyn konfekcji męskiej został zaopatrzony we wszelkie nowości na sezon jesienny.

„Arcybiskup” Kowalski pozostanie w więzieniu

Były „Arcybiskup” mariańców, Kowalski który odbywa obecnie w więzieniu w Rawiczu karę 4-letniego więzienia wniósł prośbę do Ministerstwa Sprawiedliwości o przedterminowe zwolnienie go. Ministerstwo prośbę tą odrzuciło, wobec czego Kowalski spędzi jeszcze około półtora roku w więzieniu.

Śluszny zakaz

Dyrekcja pocztowa zabroniła wkladać do egzemplarzy doreczanych przez pocztę czasopism ulotek i druków bezadresowych. Stwierdzono, że listonosze dotarczając dotarczając do gazet i tygodników rozmaite reklamy i ulotki, co spowodowało protesty ze strony odbiorców, jak i wydawców czasopism.

PAŹDZIERNIK

SŁOŃCE	
Wschód	Zachód
6—24	16—15
KSIEŻYC	
Wschód	Zachód
1—9	14—2
Dł. dnia	Ubyło
9—51	6—55

29

PIĄTEK

Dziś św. Narcyza
Jutro św. Germana

Dla biur instytucji, urzędów

- materiały piśmienne
- przybory kancelaryjne
- DRUKI
- tablice emaliowane
- stemple pieczęci

ZARZ. GRAF.-INTA. SKŁADY PAPIERU
„PIONIER”
ul. Kaz. Mokowski
ul. Marszałkowska 111

OGŁOSZENIA DROBNE

ROZNE

• zapiski wojskowe, policyjne, urzędnicze, o raz sportowe, szkołarskie, studenckie, uczniowskie, poleca: Cieszkowski, 12 Nowy Świat 12. Uwaga! obok Agnili, tel. 9-36-98.

• Kapełuszki męskie przerabiam na modne fasony, odzież tam, farby. Cieszkowski 12 Nowy Świat 12. Uwaga! obok Agnili, telefon 9-26-98

MEBLE

MEBLE gotowe i na zamówienia własnego wyrobu poleca Chrześcijańska Wytwórnia Karylowski i Gorgas, ul. Świętokrzyska 2.

MEBLE firma chrześcijańska „Ciechowski” Plac Trzech Krzyży 12 poleca duży wybór nowoczesnych mebli. Warunki dogodne. Sztuki pojedyncze.

MEBLE stylowe i nowoczesne Salony, Gabinet, Sympialne, Stołowe oraz urządzenia kuchni, przedpokojów i sztuki pojedyncze. Dział mebli tapicerskich poleca A. Lenczewski i Ska. Mazowiecka 10

MEBLE Firma chrześcijańska „Ciechowski” Nowy Świat 29 Duży wybór nowoczesnych mebli gotówką — ratami. Sztuki pojedyncze

MEBLE

gotowe i na zamówienia wyrób własny. Gorgas i Karylowski Firma Chrześcijańska, ul. Nowogrodzka 8.

KUPNO, SPRZEDAŻ

Maszyny do pisania Torpedo, podręczne, biurowe: arytymetry Thales: duży wybór na szyn okazyjnych. Sprzedaż — Kupno — Remonty. Maczunder, Marszałkowska 83 tel. 700-05.

Radio Telefunken, Echo, Union. Warunki dogodne. Ceny fabryczne „Ormonde” Jasna 5 (Filharmonia).

MIÓD

MIÓD 100% gwarancji, kuraczej. Różne gatunki. Przy 10 kg. rabat. PSZCZELARZ — OGRODNIK Ziota 4, telefon 6-62-38.

NAUKA I WYCHOWANIE

KROJ modelowania szycia, wyuczają gruntownie Kursy Irene Piśko, Nowogrodzka 26, stosując dla Czytelników ABC specjalne ulgi. Zapisy codziennie.

PRACE ZAOFIAROWANE

Jak otrzymać pracę? Zwrócić się do Administracji „ABC”. Warszawa. Al. Jerozolimskie 3a. Ogłoszenia o poszukiwaniu i zaofiarowaniu pracy zamieszczamy z ustępstwem 50 proc. W wypadkach uzasadnionych bezpłatnie.

dziś fur siana i zboża. Dzięki energicznej akcji ratunkowej straż pożarnej udało się ogień zlokalizować i ocalić pozostałe budynki zakładu.

WYSTAWA HYGIENICZNA
Wystawę higieniczną urządzoną w Poznaniu przez Zakład Ubezpiecz. Społ. w Warszawie i przez Uboz. Społ. w Poznaniu, zwiedziło w ciągu 2-tygodniowego jej trwania przeszło 115 tysięcy osób, w tym liczne wycieczki z poza Poznania.

OBRAZY KOLEJARZY
W Gnieźnie rozpoczyna się dnia 3 listopada r. b. obrady ogólnopolskiej komisji rozkładu jazdy kolejowej na okres 1938/39. W konferencji tych, które potrwać dwa tygodnie, wezmą udział przedstawiciele ministerstwa komunikacji i wszystkich okręgowych dyrekcji kolejowych oraz pocztowych, razem około 100 osób.

TEATRY

TEATR POLSKI: „Matczystwo”.
TEATR WIELKI: „Baron Cygan-ski”.

KINA

APOLLO: „Bohaterowie morza”.
CORSO: „Brygada śmigłowa”.
GLORIA: „Szampański walc”.
GWIAZDA: „Maroko”.
METROULIS: „Zamek Tajemnic”.
OSWIATOWA: T. C. L.: „Niedokończona symfonia”.
RENAISSANCE: „Niesamowity dom”.
SŁOŃCE: „Historia jednej nocy”.
SWIT: „Postrach opery”.
WILSONA: „Dyplomatyca żona”.
POZAR W ZAKŁADZIE PSYCHIATRYCZNYM
W Kościebie wybuchł groźny pożar. Od niedopałka papierosa zajęła się stodoła a wraz z nią spłonęło kilka

PICKWICK I KANAREK

Naczelna Dyrekcja Lasów Państwowych wydała broszurę propagandową w języku angielskim „O przygodach p. Pickwicka”. Wydawnictwo to jest wcale nie brzydkie, estetyczne, bogato ilustrowane, no i napewno kosztowne.

Czy celowe? — to sprawa wydawców. Nie o celowość i koszty nam chodzi.

Natomiast nie jest tylko sprawą wydawców fakt, że ilustracje do tej broszury robił... żyd, Eliaz Kanarek. To już obchodzi wszystkich. Jest to rzecz niedopuszczalna, skandaliczna i wymagająca napiętnowania.

Czy Dyrekcja Lasów nie mogła znaleźć Polaka artysty, czy musiała uciekać się do pomocy żyda? Czy może dla celów propagandowych zagranicą użyto Eliasza Kanarkę? Czy ten żydek ma zdobić wydawnictwo propagandowe polskiej instytucji. Co panowie powiecie? Czekamy wyjaśnienia.

(a. s.).

Kto będzie następcą p. Kleszkowskiego?

Jak następców dyrektora Zw. Spółdzielni Roln. i Zarobkowo-Gospodarczych wśród szeregu innych nazwisk wymienia się pośta Bzowski ze Związku Izb i Organizacji Rolniczych, oraz dyr. Nowakowskiego ze Zw. Spółdz. Roln. i Zarobk. - Gospodarczych.

Tajemnica czeku na 30 tys. fr.

zostanie wyjaśniona przed sądem

Nieoczekiwany zwrot w sprawie Ciunkiewiczowej

W słynnej swego czasu aferze Ciunkiewiczowej nastąpił nieoczekiwany zwrot, który prawdopodobnie wyjaśni jeden z najbardziej zagadkowych i niejasnych momentów tej sprawy.

Adw. Hofmokl - Ostrowski wystąpił do Sądu Najwyższego o wznowienie procesu Ciunkiewiczowej, motywując swoje starania tym, że prowadzący śledztwo sędzia dr. Wator miał nadużyć władzy i otrzymać od towarzysza asekuracyjnego „Lloyd” czek na sumę 30 tysięcy franków. Wzmianki o tych staraniach i o roli d-ra Watora ukazały się

Nowa Polska Przemysłowa

Nowy Klondike w Polsce

czy powrót do dawnych tradycji kuźniczych?

Prace badawczo-odkrywcze nad rudami karpackimi

Warunki niezbędne dla powodzenia i rozwoju przemysłu można rozbić dialektycznie na dowolną ilość dowolnych klas. Nie wątpię jednak są dwa fundamentalne czynniki naturalne, bez których przemysł istnieć nie może. Są to:

- 1) Źródła energii motorycznej,
- 2) Surowce.

Wiemy już, jak rozwiązywany jest plan zaopatrzenia Centralnego Okręgu Przemysłowego w energię. Obecnie zajmujemy się problemem surowców i pracami odkrywczo-badawczymi podjętymi w tej dziedzinie.

NA WZBURZONYCH FALACH OPTYZMU

Warto przypomnieć, że w ocenę naszej zasobności w surowce przechodziliśmy już dwie fazy. W pierwszej, zaraz po odzyskaniu niepodległości, ze szpalt prasy, z kart podręczników geografii nie

schodziła niemal piosenka o Polsce bogatej w surowce i o Polakach, którzy nie umieją tych bogactw eksploatować. Potem statystycy, profesorowie ekonomii, działacze gospodarczy, którym zarzucano bierność i brak inicjatywy i inni zawodowi pesymiści zaczęli liczyć, mnożyć, dzielić i dawać i doszli do wniosku, że jesteśmy właściwie nędzarzami. Ze

nasze rudy żelazne są nie wartę, że nie mamy antrecytu, kauczuku, manganu, że miedzi i ołowiu nie oplaci się eksploatować, że nasze zasoby nafty są na wyczerpaniu.

Obecnie idzie przez Polskę fala powrotnego optymizmu. Raz po raz odkrywamy jakieś niewyżyskane złoża surowców. Instytut Geologiczny zasypywany są próbkami cegły, zaśluszczony woły, torfu, gliny i Bóg wie czego jeszcze. Każdy móg ziemni, każdy zagon podejrzany jest o zardrośne ukrywanie jakichś zaklętych skarbow. Miedź obsiadła skały tatrzańskie, nafta (w dodatku już oczyszczona) tryska pod Kępną na Polesiu na torze kolejowym znalazłono grafit, a żelazol — żelazo kłosi się bujniej od żyta na każdym poletku od Karpat aż do Bałtyku.

Potem okazuje się, że miedź — to zwykajna mika, że grafit — to kawał śląskiego węgla, a nafta tryska z rozbitej cysterny Galkaru.

CZY JESTEŚMY BOGACI?

Otóż czujemy się w przykrym obowiązku przestrzeżenia sympatycznych entuzjastów przed powierzeniem zbyt wielkich nadziei powrotnym fazom optymizmu, by przy łada odpływie nie osiedli z nimi na mieliźnie. Musimy sobie uświadomić, że tak osłuchane dziś powiedzonko o „bezcennych skarbach drzemających w łonie polskiej ziemi” i o „niewyczerpanych i niewyżyskanych możliwościach eksploatacji surowców” należy włożyć między legendy. Można jeszcze wiele w tej dziedzinie zrobić, można zmniejszyć udział surowców pochodzących z zagranicy, ale wiele jeszcze czasu upłynie, zanim będziemy się mogli obejść bez surowców zagranicznych. I więcej nadziei powkładajć tu musimy w badania i prace chemików, niż w odkrycia geologów.

REGION KIELECKI BAZA SUROWCOWA

Jeśli chodzi o surowce, to wycieczka nasza po centralnym okręgu przemysłowym nie przyniosła takich rewelacji, jak w dziedzinie zasilenia okręgu w energię. Bazą surowcową centralnego okręgu będzie region kielecki, eksploatowany już od lat. Występują tu rudy żelazne, kruszce miedzi, cynku, ołowiu, piryt, fosforyty, siarka, złoża barytu, marmury, glinki ceramiczne i ogniotrwałe gipsy, wapienie, piaski kwarcowe i piaskowce.

Wszystkie te surowce są już eksploatowane i już dziś szereg z nich nie pokrywa zapotrzebowania przemysłu krajowego. Możliwość zwiększenia produkcji istnieje jedynie odnośnie siarki, ale i to kosztem dużych ofiar, gdyż złoża siarki są ubogie w czystą siarkę (7—12 proc.), rozrzucone na dużych przestrzeniach, co podnosi koszt jej eksploatacji powyżej zdolności konkurencyjnej z siarką sycylijską i hiszpańską.

BRAK ŻELAZA

W tym stanie rzeczy nowopowstający przemysł okręgu centralnego musiał zawczasu zatrudnić się o nowe źródła surowców, a przede wszystkim żelaza. Wydobycie rud polskich pokry-

wało do niedawna zaledwie 1/10 zapotrzebowania naszego hutnictwa. Są to rudy przeważnie nisko procentowe. Syderyt ilasty zawiera 26—34 proc. żelaza, znacznie rzadziej występujący limonit brelasty 35—45 proc., a cenniejszy hematyt (57 proc.) należy u nas do rzadkości. Ponieważ jesteśmy krajem o b. małym spożyciu żelaza, przeto nie możemy narzucić dla hut również i złomu, którego w r. 1936 sprowadziliśmy za 37 mil. zł. głównie z Belgii, Holandii, Francji i Niemiec. Rud żelaznych wysokoprocenowych importowaliśmy w tym samym czasie za 7 mil. złotych.

NA STARYCH SZLAKACH

W poszukiwaniu źródeł rudy żelaznej zwrócono uwagę na rudy karpackie, wydobywane systemem odkrywkowym za czasów Polski niepodległej i aż do drugiej połowy ubiegłego stulecia. Zwrócono się w początkach bieżącego roku z wezwaniem do ludności miejscowej o nadsyłanie próbek ziemi i minerałów, wyznaczono nagrody pieniężne dla tych, którzy dopomogą w odnalezieniu rud. Ludność zareagowała żywo. W ciągu pół roku do takiej „Wspólnoty Interesów” nadesłano przeszło 700 próbek, z tego 200 zawierało ślady żelaza. Pierwszym szczęśliwcem, który otrzymał 1.000 zł. nagrody był gospodarz Walenty Boroń z ubogiej wioski Gogołów pod Fryszlakiem.

W ślad za odkryciem chłopów poszli geolodzy i górnicy i obecnie prowadzone są prace odkrywcze - badawcze w pasie długości około 70 km., idącym łukiem od Tuchowa w powiecie tarnowskim, przez Pilzno, Brzostek, Frysztak, aż prawie po Brzozów.

NOWY OKRĘG HUTNICZY

Rudy karpackie zawierają do 47 proc. żelaza, a więc nieco więcej, niż Kieleckie i Częstochowskie, są podobnie jak tamte ubogie w mangan, zawierają natomiast od tamtych o połowę więcej dwutlenku krzemu, utrudniającego proces wytapiania surowki w wielkich piecach.

Pas rudoności przecięty jest dwoma liniami kolejowymi: Stróż — Tarnów i Jasło — Rzeszów.

O kodeks polityczny

obwarowany sankcjami społecznymi

woła „Dziennik Poznański”

W sposób nieodpowiadający prawdzie stara się żydowski „Nowy Dziennik” oświecić sprawę „Konfederacji Polskiej”:

Wreszcie godzi się wspomnieć o apelu członków zespołu redakcyjnego „ABC” do Stronnictwa Narodowego z wyraźną ofertą współpracy. Apel ten, nazwany szumnie „konfederacją”, dowodzi, że grupa narodowo - radykalna ABC zmęczyła się już w swym optymizmie co do możliwości dalszego swego samodzielnego rozwoju i — na wzór ZZZ, która pragnie powrócić do PPS — stara się jakoś powrócić do swej macierzy.

„Konfederacja Polska” nie

o rzekami Wiskiem, Wiską i Białą. Leży zaś przeciętnie o 20 kilometrów od magistrali kolejowej Kraków — Lwów. W bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się gaz ziemny. O ile próby zastosowania gazu w procesie wielkopieczym uwieńczono — staną powodzeniem, to będziemy tu mieli idealne wprost warunki dla stworzenia podkarpackiego okręgu hutniczego.

Byłoby to więc nawrót do dawnych tradycji kuźniczych sięgających 13 i 14 stulecia, a które przerwane zostały wskutek uzależnienia się hutnictwa od węgla.

Oczywiście powstanie tego okręgu hutniczego zależeć będzie w pierwszym rzędzie od wyników badań górniczych, prowadzonych przy pomocy 12 szybków, rozrzuconych po pagórkach, w dolinach Wiskoku i Wiskoki. Dziś nie można jeszcze twierdzić z całą pewnością, że eksploatacja rudy podkarpackiej jest opłacalna.

Jak wiadomo bowiem rudy żelazne występują na terytorium całej prawej Polski, jednakże nikły procent żelaza i mała miąższość pokładów czynią jej eksploatację nieopłacalną.

CZY POLSKI KLONDIKE?

Miejmy nadzieję (a dotychczasowe badania uzasadniają tę nadzieję), że jednak tym razem stoimy wobec realnych możliwości wydobywania rudy. W każdym razie nie należy przeceniać możliwości eksploatacyjnych podkarpackiego okręgu rudoności, w którym niektórzy entuzjści dopatrują się polskiego Klondike.

Raz jeszcze wracając do zagadnienia bogactw naturalnych Polski, to musimy sobie uświadomić, że jesteśmy krajem tylko średniozasobnym w surowce. Widzimy jednakże na licznych przykładach, że szereg krajów o wielkich zasobach surowców żyje w nędzy, podczas gdy odwrotnie, niektóre kraje podobnie jak my średniozasobne, stanęły na wysokim poziomie zamożności. Decydującym jest tu czynnik woli i pracy ludzkiej.

Naprawdę bezcenne i niewyżyskane skarby spoczywają nie tylko w łonie polskiej ziemi, ale przede wszystkim w mózgach polskich inżynierów i w rękach polskiego robotnika.

Kazimierz Bobiński.

STARUSZKOWIE

Gdy staruszek śni o dniach młodości tworzy kluby demokratyczne, gdy wspomni wiek męski — zakłada Stronnictwo Pracy.

(Jutro Pracy).

BRAWO KONKON!

Właściciele częstochowskiej fabryki tyżew i wózków dziecięcych Kohn i Kongrecki ogłaszają w „Naszym Przeglądzie”, że wyroby firmy nie będą nadal korzystały z godła „Trójkąt”, które zostanie zastąpione godłem „KonKon”.

Jest to inowacja godna pochwały i należy mieć nadzieję, że więcej firm żydowskich pójdzie w jej ślady i zamiast dotychczasowych Bujdopolów będziemy na sztydach nalewkowskich mieli dźwięczne Geld-Geld, Sura-Sura, Kling - Klang i t. d.

NAJPIŁNIEJSZE ZADANIA

Nasze MSZ nie może się uskarżać na brak dyrektyw od żydów. Oto plan z jednego dnia:

Arabowie zaktuli w Jerozolimie żyda co na wszelki wypadek miał jeszcze polski paszport.

Interweniować, interweniować!

W Niemczech wsadzono do paki żyda — naturalnie z Białegostoku — za szmugiel kokainy. Polska powinna się zbrojnie ująć za swoim cennym obywatelem.

Z Czech wysiedlono całą rodzinę żydowską, w Rumunii pieczono żyda na pastwisku razem z kartoflami, w Gdańsku rozpruto parę pierzyn żydowskich, na Łotwie starano się kijem doprowadzić żydów do rozumu...

I żydzi są oburzeni, że Polska nie wypowiada wojny tym wszystkim państwom w obronie „swoich” obywateli.

DOBRE I TO...

Pejsata gazeta donosi:

Naskutek zbrodniczej agitacji za spolszczeniem straganu wielu bezrolnych i bezrobotnych bez grosza wyjeżdżało do miast aby zakładać kramiki. Wobec niefachowości w szybkim czasie tracił cały majątek i stawał się ciężarem dla społeczeństwa.

No i czy nie lepiej, by bezrobotny bezrolny bez grosza kupił sobie parę włók ziemi, wziął się do rzetelnej gospodarki? Ach ta zbrodnicza agitacja antysemicka... (kol.).

Płatnicy, czy p. kurator Musioł?

(Dokończenie ze str. 1-ej)

dzibic głównej Z. N. P., ale nauczani doświadczeniem, czekali co też im powie opinia najbardziej miarodajna: płatnicy... przy odbiorze pensji, czy istotnie „Musioł sam siedzi, bo go nikt nie słucha” i „dlatego musi już jutro uciekać”? Czy naprawdę istnieje „tajny zarząd Z. N. P.”? Jak też ten zarząd nakazuje się te raz zachować? Czy to prawda, że wszyscy nauczyciele pewnego dnia nie przyszli do szkoły? Czy na prawdę nie nikomu za to nie grozi? Czy przychodzący „od Musioła” „Głos Nauczycielski” czytać przykładnie, czy też odsyłać „Głos”... p. premierowi? Czy „protestować”, uchylać „oburzające” rezolucje, czy też cicho siedzieć? Płatnicy, oczywiście, informowali tak z samego przyzwyczajenia. Ale jak? A kżo to może wiedzieć? To zależy, jak im kazano informować.

Płatnicy nadal decydują... To oni, jak będą chcieli, zbiorą składki... p. Musiołowi, a jeżeli nie zbiorą, to p. Musioł odejdzie, bo bez pieniędzy kurator nie ruszy ani ręką, ani nogą. A dawny zarząd polecił wstrzymać nadsyłanie składki. Jednocześnie ten sam „ktoś” zdążył już wmówić członkom Z. N. P., że „p. Musioł nic nigdy nie dostanie”, że „sam pan minister wraz z nami się oburza”, że „już jutro nas urzędowo przeproszą”, że...

P. Musioł nie zrobi nic do tego, dokąd istnieją t. zw. płatnicy. Nie ma też nieszczyśnego nauczyciel w Polsce wolności zrzeczenia się, dokąd pensję wypłaca mu płatnik. Wolność?! Demokracja?! Dla mafii Z. N. P. są to... słowa, potrzebne do handlu zbiedniałym nauczycielstwem na rynku politycznym „folksfrontu”.

W. M.

Ś P

JÓZEF

DOWBOR-MUSNICKI

General broni w st. sp.

b. D-ca I Korpusu Polskiego, b. Główny D-ca Wojsk Wielkopolskich, Prezes Honorowy Stowarzyszenia Dowborczyków „Ku Chwale Ojczyzny”, Filister Korporacji Akademickich „Lechnia” i „Batory” odznaczony orderami Korony Włoskiej, Krzyża Łotewskiego II kl., orderem angielskim „Łażnia”, Flńskim Orderem Podwójnego Smoka i w. elu innymi

Zmarł w dniu 27 października 1937 r. w maj. Batorowie pod Poznaniem. Pogrzeb odbędzie się w dniu 30 października 1937 r. o godzinie 11-ej na cmentarzu w Batorowie.

Stowarzyszenie Dowborczyków „Ku Chwale Ojczyzny”

Bojkot żydów na jarmarku w Warce

W Warce odbył się w ubiegłą środę jarmark, który stał się nie miłą niespodzianką dla żydów.

Nie dopuszczono ich do handlu, a z drugiej strony społeczeństwo Warki i najbliższych okolic bojkotowało żydowskich kupców.

Zołnierze z krwi i kości...

Bezimienni obrońcy Europy

Reportaż francuskiego pisarza o żołnierzach K. O. P.-u

Ostatni numer tygodnika francuskiego „Je suis paritout” przynosi reportaż z Polski, pióra Jean Fonteney, poświęcony życiu i pracom Korpusu Ochrony Pogranicza. Wrażenia, wypowiedziane z entuzjazmem przez cudzoziemca, mogą być dla czytelników polskich bardzo interesujące.

KRZYŻOWCY

„Pociąg idący ze Stołpców został zatrzymany przez 40 bandytów... „Miasteczko nadgraniczne stało się lupem band z kordonu... „Wiesz N... spłonęła w pożarze, podłożonym przez bandytów...”

Tak było jeszcze kilka lat temu. Bandyci bezkarnie przechodzili z terenów bolszewickich. Interwencje władz polskich w Moskwie nie pomagały.

Nim powstał K. O. P., w pasie nadgranicznym liczba napadów band złodziejskich z ZSRR dochodziła do 2000 rocznie. W pierwszym roku KOP-u napadów było 200, w drugim — 5, dziś nie ma wcale. Ale co za ogrom pracy! Straż dzień i w noc na 1500 km. granicy... I praca niełatwa. Tak, po prostu wojskowymi sposobami oczyścić i uspokoić kraj byłoby łatwo. Ale żołnierze KOP są nie tylko żołnierzami, to jednocześnie... misjonarzami.

Nowocześni krzyżowcy. Jeszcze tylko w niektórych formacjach kolonialnych francuskich, w Indiach, czy w Mandżukuo znaleźć można żołnierzy podobnych, jak ci z KOP-u polskiego: najprawdziwszymi rycerzami, wierzącymi w Europę.

PO PROSTU PRACUJEMY...

Korzystając z uprzejmości kapitana R., zwiedziłem z nim razem siedzibę batalionu KOP-u w W. koło Zahaci.

Droga szła przez las, w którym rzadziej spotkać mogliśmy ludzkie osiedla, niż patrol KOP-u. Przez gęsty las, drogą, która po wertepach, jakie miałem sposobność poznać po drugiej stronie kordonu, wydawała mi się doskonałą.

I nagle wprost z dziewiczego lasu docieramy do osiedla prawdziwie zachodnio-europejskiego: czyste, ładne domy, sklep spółdzielczy, nowoczesna szkoła, piękny kościół w polskim stylu. I najpiękniejsze na świecie ogrody, wtulone między mury koszar.

Niedaleko rozległe pole plantacji pomidorów, tak olbrzymich,

W GRÓJCIE

zaprenumerować „ABC” można u p. Józefa Zaszewskiego ul. Skargi 21.

jakich nie widziałem nawet na Łazurowym Brzegu.

— Jak dochodzicie do takich rezultatów? — spytał kapita-

na. — Oh, po prostu, pracujemy — odpowiada z uśmiechem kapitan i idzie dalej przede mną smukły, sprężysty, z twarzą opaloną przez słońce i wiatry, tak brązową, jak brązowi są wszyscy jego towarzysze.

Szerokim gestem pokazuje mi wszystkie ich bogactwa: pola kartofli, marchwi i przede wszystkim kwiatów. Polska jest ziemią kwiatów. Kwiaty widzi się wszędzie...

Prace gospodarcze i rolnicze KOP-u podejmowane są nie tylko dla zaspokojenia potrzeb batalionu. Mają charakter dydaktyczny, służą przykładem, przede wszystkim dla miejscowych Rusinów, zapóźnionych w rozwoju cywilizacyjnym.

Trochę jest to zabawne i wzruszające. Gdzieś, na samym końcu państwa, na dalekiej, północno-wschodniej granicy, KOP pozostawia sobie łaźnie i pralnie, wspaniałe instalacje nowoczesnej higieny, jakich nie powstydziłby się Nowy Jork.

— Nie przyszłoby tu tylko po to, aby się bić — mówi mi mój przewodnik. — My też tworzymy nowy świat, jak Stalin. Nowy, ale nieco inny, niż ten za bliską granicą. Jesteśmy tu wychowawcami, ogrodnikami, prawnikami, do radcami w przeróżnych dziedzinach.

Zwiedziłem inne osiedla KOP-u. Wrażenie wszędzie takie same. Pionierzy cywilizacji, budownicy kościołów i szkół, nauczyciele wzorowej gospodarki rolnej — opatrnościowi opiekunowie kresowej ludności.

ZOŁNIERZE Z KRWI I KOŚCI

Po skończonej podróży, taką oto wytworzyłem sobie charakterystykę straży pogranicznej.

Przed wszystkim wszyscy szeregowcy i oficerowie są najdoskonalszymi typami żołnierzy. Odnajdują się w wysokim poczuciem honoru, gorącą miłością ojczyzny, gotowością do poświęceń, które jest właściwie pełnym wyrzeczeniem się siebie, skazaniem dobrowolnym na życie w zapadłych dziurach z dala od wszelkich rozrywek i życia, pełnego błichtu.

Wszyscy wyróżniają się wybitną inteligencją, właściwą ludzkością z Drugiego Oddziału, połączoną ze znajomością bezpo-

średnią przeciwnika.

Obowiązki swe spełniają nie

tylko z odwagą, ale z codzienną wytrwałością, z prawdziwym oddaniem i chęcią ulżenia ciężkiej doli chłopów wsi kresowych.

BEZIMIENNI OBROŃCY EUROPY

W walce z agitacją ze strony przeciwnika zwyciężają nie tylko znajomością wszystkich podstępów wroga, ale i własną wyższością umysłową i wyższością stosowanych metod. Chcą współpracować i zjednywać ludzi, bez tetro-

Stwierdziłem to z przyjemnością tym większą, iż znajdowałem żywe zaprzeczenie wśród ludzi

KOP-u na zarzut, postawiony Polsce przez „Le Populaire” (2 października b. r.), gdzie pisało: „teror, korupcja, konfidenci policyjni, doktrynery i demagodzy”.

Bez zbytecznych słów, KOP przez swoją prostą miłość dla kraju służy lepiej Polsce i „Ludzkosci”, niż krzykliwi „gadacze”. Europa z wdzięcznością powinna wyrazić swój szacunek żołnierzom z KOP-u i za przysługi, jakie jej całej oddaje na sowieckiej granicy, i za to, że ci żołnierze-misjonarze, nieznani bogatemu ratującemu honor rozkładającemu się światu.

Odnalezienie sławnego podróżnika

Rewelacyjne wiadomości „Estado do St. Paulo”

Od paru miesięcy nie było wiadomości od przebywającej w głębi stanu Goyaz w Ameryce południowej wyprawy sanpaulistańskiej, noszącej nazwę „Bandeira Piratinina”, której przywódcą jest znany dziennikarz Willy Aurely. Dopiero w ostatnich dniach, do wysuniętego posterunku wojskowego zgłosiło się kilku członków wyprawy, celem zdoby-

cia środków żywności i lekarstw. Korzystając ze sposobności, wysłał on depeszę do jednego z pism sanpaulistańskich, donosząc, że wszyscy członkowie „bandeiry” żyją, i że wyprawa znajduje się w tej chwili w głębi stanu Goyaz nad rzeką Rio Corba, gdzie znaleziono bardzo bogate pokłady złota. Obóz wyprawy znajduje

się w miejscu dawnej osady kopców złota, którzy, sądząc ze znalezionych szkieletów, zostali wymordowani przez Indian.

Najbardziej sensacyjną częścią depeszy jest wiadomość o sławnym podróżniku płk. Fawcett, o którym zaginęły od dawna wieści. Według informacji misjonarzy z zakonu Salezjanów, spotkanych przez uczestników wyprawy płk. Fawcett żyje w plemieniu dzikich Indian, w których niewolę miał się dostać już przed kilku laty, obecnie zaś pozostaje między nimi z własnej woli i podobno nie zdradza zamiaru powrotu do świata cywilizowanego. Redakcja „Estado do St. Paulo” podkreśla w wiadomości, że nie może być mowy o żadnej mistyfikacji i zapowiada dalsze rewelacje.

nie opędzą się przed żydami. Długie ich kolejki będą stały przed więzieniem prosząc o przyjęcie.

Bo jakby im tam było dobrze. Żaden komornik (prócz tych, którzy coraz częściej się dują w więzieniu), nie przyjmie. Żaden skwestator, ani inna władza skarbowa. Żadnych mebli do zajęcia i licytacji, a jednocześnie możliwość zatławiania interesów.

„Czarna giełda”, urzędująca obecnie, w cukierenkach przy Marszałkowskiej przeniosła się w okolice Pawiaka, gdzie na Dzielną, czy Pawię, żeby klienci mieli bliżej i nie spóźniali się wracając do więzienia.

Dopiero wleczas ożywiłoby się życie gospodarcze „Nasz Przegląd” zaś pisząc o antysemityzmie takie drukowałyby informacje:

„Niestety zaraza antysemicka nie oszczędziła nawet naszych władz. Oto wczoraj znowu bez żadnych powodów usunięto z więzienia przy ul. Dzielnej cały szereg poważnych kupców z dzielnicy północnej.

„Ponieważ tego rodzaju wypadki powtarzają się coraz częściej, przeto jak się dowiadujemy grupa posłów i senatorów żydowskich zabiega o audiencję u ministra Sprawie dliwości w tej sprawie”.

Tak się rozpisano o tym projekcie, że nie zauważyłem nawet, że jest on zupełnie nie wykonalny, z zasadniczych przyczyn.

Oto bowiem regulamin więzienny przewiduje raz na tydzień kąpiel, a takiej męczarni naród wybrany dobrowolnie się nie podda.

Tak, tak nie z tego nie wyjdzie.

B. REZA

Życie kulturalne

AUDYCJE POLSKIE W RADIU BRAZYLJSKIM

W ramach odbywających się obecnie stale (dwie razy w miesiącu) audycji polskich w tutejszej radiostacji, nadawane są przez muzyki również utwory literackie, oraz pogadanki o Polsce po portugalsku. Ostatnio wygłosił odczyt o Polsce dr.

Tempski, który powrócił niedawno z Polski, gdzie przebywał na kursie wiedzy o Polsce. Poza tym deklamowane były wiersze Hłakowiczówny. Audycje polskie cieszą się wielką popularnością wśród tutejszego brazylijskiego społeczeństwa.

WIELKA ENCYKLOPEDIA WŁOSKA

W ostatnich dniach został uroczystie wręczony Mussolinimu komplet wielkiej encyklopedii włoskiej, której druk został właśnie ukończony. Encyklopedia składa się 35 tomów.

tom pierwszy ukazał się przed siedmiu laty.

Encyklopedia będzie uzupełniona słownikiem biograficznym wybitnych Włochów, którego druk rozpoczął się w r. 1926.

PARYSKA NAGRODA LITERACKA

Wielka nagroda literacka Paryża została w tym roku przyznana p. Rogerowi Martin du Gard za całokształt jego pracy literackiej. Laureat urodził się w r. 1881. Do najważniejszych jego dzieł należy „Les Thibault”, które w formie powieści daje obraz francuskiego społeczeństwa od końca XIX-go wieku aż do

Wielkiej Wojny. P. Roger Martin du Gard próbował również twórczości dramatycznej, wystawiając w teatrze „Vieux Colombier”, „Le Testament de pere Paleux”. Ostatnio napisał „L'ete 1914”, które jest właściwie jakby dalszym ciągiem „Les Thibault”.

BIBLIOTEKI WĘDROWNE IM. SIENKIEWICZA

Dając wyraz głębokiej czci, jaką społeczeństwo polskie żywi dla wielkiego pisarza, założyciela i pierwszego prezesa Polskiej Macierzy Szkolnej — Zarząd Główny Macierzy postanowił ufundować sto nowych bibliotek wędrownych imienia

Henryka Sienkiewicza. Biblioteki te będą poświęcone przez J. E. Ks. biskupa Słagowskiego w niedzielę dnia 14 listopada br., t. j. w przeddzień rocznicy śmierci Sienkiewicza, obchodzonej corocznie jak wiadomo, jako Dzień Oświaty Pozaszkolnej. Rozesłanie stu nowych bibliotek wędrownych do najbliższych zakątków kraju będzie jeszcze jednym krokiem naprzód na drodze nieustannej walki, prowadzonej przez Macierz z analfabetyzmem i clemnotą.

Słoniątko pracuje...

W Londyńskim Zoo małe słoniątko roznosi wodę zamkniętym w kłatkach sąsiadom.

PALTA L. CZAPIŃSKI

Warszawa,
ŻÓRAWIA 31,
tel. 851-01

JACEK BRZEZINA

61)

PANI NA PUSTYNNYCH SZLAKACH

POWIEŚĆ

Wydawało się to może nieco śmieszne, bo jakże może myśleć jeniec o uwolnieniu osoby wolnej. Grave jednak wiedział dokładnie, że dni, a nawet godziny sąjki, a więc i pani d'Anduston, są policzone. Od niego tylko zależało, czy ona poniesie konsekwencje za swoje czyny, czy nie. Chciał, by poniosła i oto jednym słowem uratował ją. Teraz wiedział już, że zrobi wszystko, by uniknęła haniebnego oskarżenia.

To było może głupie, nierozsądne. Przekreślać swoje ambicje, plany, niweczyć arcystaranną pracę tylko dla dogodzenia swojemu sumieniu, by go kiedyś nie przesładowało oskarżeniem: „przestałeś być dżentelmenem”, tego by żaden człowiek innej narodowości nie popełnił. Grave był jednak Anglikiem, który zasady honorowego postępowania odziedziczył we krwi po sięgającej początków istnienia Imperium gałęzi przodków. Dżentelmenstwo było dla niego czymś więcej niż religią lub ojczyzną, było tą zasadą, tym fundamentem moralnym, który posiada każdy syn Albionu i który stworzył dzisiejsze Imperium Brytyjskie i pozwolił, by ono nie tylko ostało się w nawałe wypadków dziejowych, lecz by rozszerzało swoje wpływy, by zapanowało nad światem. Nie każdy może pojąć tę zasadę, nie każdy może zgodzić się, że „dżentelmenstwo” Anglika jest prawdziwym dżentelmenstwem. „Co kraj — to obyczaj” — mówi przysłowie. Nie o to jednak chodzi. Mieć zasady i postępować według nich —

oto prawo, które stwarza wielkich, mocarnych ludzi, tącząc ich w niepokonane narody czy plemiona.

Dla porucznika Grave dopuścić, aby pani d'Anduston stała się ofiarą jego własnej intrygi po tym, gdy powiedział jej: „Kocham” było by czynem niehonorowym. Grave miał zasady, według których postępował, czy było to dla niego złe czy dobre, a przecież każdy uznałby w takim wypadku swoje również „niezłomne” zasady za niebyłe, uważając ambicję spełnienia planów za główne zadanie swojego życia...

Jakieś szmery rozległy się za drzwiami i po chwili wpadła do celi wąska smuga światła, oslepiając odwykłe od jasności oczy Anglika.

— Uff! — usłyszał westchnienie ulgi. — To ja, Sęk. Już myślałem, że nie otworzę tych drzwi. Zacięły się.

Wyszył obaj na pogrążony w kompletnych ciemnościach korytarz.

— Nie można powiedzieć, by się pan śpieszył z oswo-

dzeniem mnie. Myślałem już, że zabraknie panu odwagi...

— Jak to? Wiedział pan, że przyjdę go oswo-

głos archeologa wyrażał szczere zdumienie.

— Przecież czekałem na pana.

Sęk nie od razu odpowiedział. Po prostu „zatkaną” go. Oparł się o mur i gdyby nie ciemności, panujące wokół, Grave mógłby ujrzeć wybałuszone na siebie oczy archeologa, w których malowały się na przemian ciekawość i bezgraniczne zdumienie.

— Wiedziałem, że pan przysłuchuje się śledztwu, jakie pani d'Anduston urządziła ze mną w tym młynie. Mam wrażenie, że nawet zauważyłem pana na balkoniku. Poza tym byłem przekonany, że ukrywa się pan właśnie tam, gdzie nie będą go szukać, czyli w ich własnych składach opium. Wobec tego nie miałem już wątpliwości, że uda się panu mnie uwolnić. Myślałem, jak już rzekłem, trochę pan marudził.

— Nie mogłem wcześniej. Obstawiał młyn i ciężko było się wysłiznąć. A i tak nie zaraz stąd wyjdziemy. — Oświecił latarką zegarek. — Za pół godziny zmieniają wartę przy wyjściu. Do tego czasu nie możemy ruszować.

Szli ciemnym korytarzem, sklepionym z wielkich, ciosanych bloków kamiennych.

— Co to za lochy? — spytał Anglik oglądając przy świetle latarki spleśniałe i wyszczerbione zębem czasu mury.

— Lochy? — w głosie archeologa czuć było nutę świętego oburzenia. — Panie, pan używając tego słowa profanuje najwspanialszy mój dorobek naukowy. Lochy... „cloaca” — prastarego rzymskiego osiedla lochami... Takiej ignorancji nie spotkałem w swoim życiu...

Anglika jednak chwilowo nie obchodziła żadna „cloaca”. Myślał najwyżej, jak się z niej wydostać, gdyż wobec nieprzewidzianej zmiany planów pośpiech mógł nadzwyczaj zawżyć na szali wypadków.

Posuwali się prawie po omacku prostym korytarzem, od którego rozchodziły się po bokach zasypane przeważnie gruzem i ziemią małe odnogi.

— Ten korytarz — paplał archeolog, chcąc widocznie uświadomić towarzysza — to główna arteria „cloaci”. Ciągła się pod główną ulicą miasta i schodziły do niego boczne korytarze, biegnące pod bocznymi uliczkami. System ten jest charakterystyczny dla wszystkich większych osiedli rzymskich. W samym Rzymie było podobnie. Główna arteria kloaki rozszerza się niedaleko stąd, tworząc wielki zbiornik, który następnie znów zwęża się, by wreszcie znaleźć swój wyłot nad brzegami Eufratu. Historia nieskomplikowana, jakże jednak dla mnie ważna... — nie doczekawszy się zapytania: „dlaczego?”, archeolog nie spieszono ciągnął dalej: — Widzi pan, ta kloaka, jej wymiary i charakterystyka pozwalają mi udowodnić, że osada rzymska, która znajdowała się w tym miejscu, była daleko większa, niż to w ogóle można było przypuszczać. W tym tkwi cała sensacja mojego odkrycia. Wykreśliłem plan całej kloaki z jej bocznymi odnogami i rozgątkowaniami, wybuduje nad tym miasto i powstanie plan, którego nikt nie będzie mógł obalić... Epokowe wydarzenie w historii badań nad ekspansją rzymską na Wschodzie...

(D. c. n.).

Agenci obcych wywiadów paraliżują działalność policji

Z tajników życia politycznego Francji

PARYŻ, 28. 10. „Matin” żąda najenergiczniejszych kroków przeciwko agentom obcym, operującym na terenie Francji i organizującym dla własnych celów akty terroru. Śledztwa w sprawie najgroźniejszych aktów terrorystycznych, popełnionych we Francji — pisze dziennik — pozwoliły ustalić, że w Francji działają potężne organizacje obcych tajnych policji wyposażonych w znaczne środki pieniężne. A więc 1) GPU — organ kominternu, 2) niemieckie Gestapo, wreszcie 3) angielskie Intelligence Service — rządzą się we Francji jak we własnym kraju.

„Jasnym jest, że nasza policja — pisze dalej „Matin” — sparaliżowana w swej akcji przez względy natury dyplomatycznej, nie jest w stanie skutecznie walczyć z organizacjami tak świetnie zmontowanymi i doskonale poinformowanymi o wszystkich tajemnicach stolicy Francji! Organizacje te wydają fałszywe paszporty swoim agentom, stwarzają alibi dla przestępców politycznych i pomagają im uciec przed karzącą ręką sprawiedliwości.

„Ten stan staje się groźny nie

Praska centrala G. P. U. porwała gen. Millera

Gen. Skoblin bawi w Pradze

PARYŻ, 28. 10. Ponowna rewizja w willi gen. Skoblina dała bardzo poważne wyniki. Znalaziono Biblię z szyfrowanymi adnotacjami gen. Skoblina, oraz notatnik, w którym prócz wzmianki o spotkaniu z gen. Millerem, znaleziono plan mieszkaniowy jednego z wybitnych generałów rosyjskich, przebywającego na emigracji.

Sensacyjne światło na sprawę porwania gen. Millera, rzuciły ostatnie doniesienia „Voelkscher Beobachter” o wynikach śledztwa prowadzonego przez prywatnych detektywów. Detektywi ustalili w drodze szczegóło-

wych badań, że gen. Skoblin przed zaginięciem gen. Millera przebywał w Wiedniu i że poprzednio bardzo często wyjeżdżał z Paryża, zawsze za fałszywym paszportem, opiewającym za każdym razem na inne nazwisko. Gen. Skoblin był również częstym gościem w Pradze, gdzie utrzymywał kontakt z tamtejszą centralą GPU.

Najbardziej sensacyjnie brzmi jednak doniesienie „Voelkscher Beobachter” iż detektywi prywatni stwierdzili, że gen. Skoblin w 8 dni po zaginięciu gen. Millera przejeżdżał przez Wiedeń do Pragi.

Pech dziennikarza Elwina

W sowieckim domu warałów

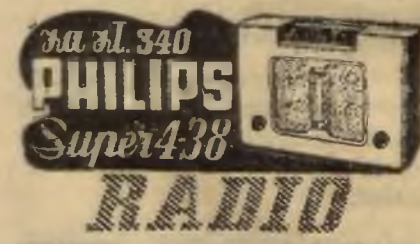
W jednym z numerów „Wieczerniej Moskwy” ukazał się artykuł o ostatnich wyborach do polskiego Sejmu. Autor, niejaki Elwin, stwierdza, że tylko w Sowietach panuje prawdziwa demokracja i stara się ośmieszyć polski system wyborczy. Miał jednak widać pecha. Bo redakcja „Prawdy” dopatrzyła się w tym artykule żłośliwych aluzji do sowieckiego systemu

wyborczego i uznała artykuł Elwina o polskich wyborach za prowokację. „Co robi redaktor naczelny „Wieczerniej Moskwy”? Czy jego funkcje ograniczają się do stawiania przecinków i kropek?” — zapytuje redakcja „Prawdy”.

W rezultacie „Wieczernia Moskwa” ogłosiła sprostowanie pełne skruchy i oświadczyła, że pechowy współpracownik został już zredukowany i aresztowany. Raz na zawsze odczy się chwalił sowieckie wybory i sowiecką „demokrację”.

Czy rząd woł. Grażyńskiego?

„Słowo” donosi: W kołach zbliżonych do Zamku rozszalał się w dniu wczorajszym pogłoski o powołaniu wojewody Grażyńskiego na premiera. W rządzie p. Grażyńskiego teka ministra spraw wewnętrznych miałaby przypaść pki. Miedzińskiemu.

WARSZAWA I

Piątek, 29 października

6.15 „Kiedy ranne”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Płyty. 7.00 Dziennik. 7.15 Płyty. 8.00 Aud. dla szkół. 11.15 Aud. dla szkół. 11.40 Utwory fortepianowe R. Schumanna. Płyty. 11.57 Czas i hejnał. 12.03 Aud. południowa. 15.30 Wied. gospod. 15.45 Audycja dla dzieci. 16.00 Aud. dla chorych. 16.15 Konc. w wyk. ork. wojskowej 16.50 Pogad. 17.00 Pogadanka. 17.15 Sonata Busoni. 17.50 Przegląd wydawnictw. 18.00 Wied. sport. 18.10 Sentimentalne piosenki (pl.). 18.35 Aud. dla wsi. 19.00 „Napoleon” — Raynald, fragment słuchowski. 19.35 „Don Juan” — opera Mozarta. Transm. z Pragi. czes. 22.15 Odczyt. 22.30 Muz. lekka (pl.). 22.50 Przegląd prasy i Kom. meteorolog.

WARSZAWA II

Piątek, 29 października

13.00 (płyty). 14.10 Muz. salon. 15.00 Reportaż. 15.15 (pl.). 18.00 Pły-

Kotowania giełd warszawskich

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Holandia 292,40; Bruksela 89,25; Londyn 26,21; Mediolan 27,85; Nowy Jork 5,28,75; Nowy Jork (kabel) 5,29; Paryż 17,85; Praga 18,51; Sztokholm 135,15; Zurych 122,00.

Pożyczki: 3 proc. prem. inwest. 68,50; 4 proc. prem. inwest. 69,50; 3 proc. prem. inwest. seria II em. 83,50; 4 proc. konsolid. (drobne) 58,50; 4,5 proc. wewn. państw. 55,00 — 55,25.

Listy zastawne: 8 proc. ziemskie dolar. gwar. 70,25; kupon 78,69; 4,5 proc. ziemskie seria V 54,25 — 54,00; 5 proc. m. Warszawy (1933 r.) 61,50 — 61,13.

Akcje: Bank Polski 106,00; Węgiel 23,00 — 23,25; Lilpop 50,40; Ostrowiec 25,00; Starachowice 30,50.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Pszemica jednolitka 29,00 — 29,30,

zbierana 28,50—29,00; żyto I st. 23,50 — 24,00; owies I st. 23,50 — 24,25; II st. 22,50 — 23,25; jęczmień browarny 25,00 — 25,50; jęczmień 21,50 — 21,75; groch polny 30,00 — 32,00; Victoria 29,50—31,50; lubin niebieski 14,00 — 14,50; 20-ty 15,00 — 15,50; rzepak zimowy 61,00 — 62,00; letni 59,00 — 60,00; rzepak zimowy 57,00 — 58,00; letni 57,00 — 58,00; siemię lniane basis 99 proc. 47,50 — 48,00; koniżyna czerw. sur. 100 — 115; biała sur. 175,00—195,00; mak niebieski 83,00 — 85,00; mąka pszena gat. I 45,00 — 48,00; gat. II 36,00 — 38,00; pastewna 22,00 — 23,00; żytnia gatunek I 33,00 — 34,00, gat. II 26,00 — 27,00; razowa 26,00 — 27,00; otryby pszenne grube 16,75 — 17,25; średnie 15,50 — 16,00; maki 15,50 — 16,00; żytnie 14,75 — 15,25; makiuchy lniane 22,50—23,00; rzepakowe 19,75—20,25; 2-ty siewa 24,00 — 24,50; siewa prasowana (żytnia) 8,00 — 8,50; siano słodkie prasowane 11,00 — 12,00, prasowane 9,00 — 10,00.

tylko dla porządku publicznego, ale i dla bezpieczeństwa państwa. W każdej chwili jakiś akt terrorystyczny może wywołać międzynarodowe komplikacje. Trzeba więc działać natychmiast i rozpocząć zdecydowaną walkę z siecią cudzoziemskich agentów rozrzuconą po Francji. Wszyscy tajni agenci obcych wywiadów bez względu na to, skąd pochodzą, muszą być wydaleny z Francji”.

„Prywatne pożyczki” p. Mierzejewskiego

„Maż opatrnościowy” drobnego kupiectwa odbrązowiony przez przewód sądowy

We środę przed Sądem Okręgowym toczył się w dalszym ciągu proces z oskarżenia redaktora odpowiedzialnego naszego pisma p. J. Czarnockiego przez p. Mierzejewskiego.

Na wstępie adw. Kurcusz wniósł o wznowienie przewodu, celem złożenia dodatkowych dokumentów, a mianowicie: kwitów opłacenia składek członkowskich Centr. Zw. Det. Kup. Chrzęst. przez p. Szpetkowskiego, kuratora Tow. Przyjaciół Pelcowizny, co do którego na poprzedniej rozprawie p. Mierzejewski oświadczył, że do protokołu, że nigdy członkiem związku nie był, oraz odpisu zeznań b. skarbnika Tow. Przyjaciół Pelcowizny o „prywatnym” zaciąganiu przez p. Mierzejewskiego, jako prezesa zarządu pożyczek z kasy tegoż towarzystwa.

Mimo sprzeciwu adwokatów oskarżenia sąd wznowił przewód i kwity p. Szpetkowskiego przyjął.

Po zamknięciu przewodu sędzia Rybicki udzielił głosu adwokatowi oskarżenia, który, wynosząc pod niebiosy talenty organizacyjne p. Mierzejewskiego, starali się przedstawić go jako męża opatrnościowego drobnego kupiectwa. Akcję „ABC” przeciw niemu charakteryzowali jako działanie na szkodę związku, przynoszące korzyść żydom, rzekomo zwalczanym przez Mierzejewskiego. O świadkach zaś obrony twierdzili stereotypowo, że są to ludzie młodzi, dający tym dowód wyznawania teorii

względności, niektórzy bowiem z tych „młodych” świadków dobiegają sześćdziesiątki.

Następnie zabrał głos obrońca red. J. Czarnockiego mec. Jerzy Kurcusz, który swe z wielką swadą wygłoszone przemówienie rozpoczął od ironicznego scharakteryzowania p. Mierzejewskiego, jako jednostki dobroduszej, która jest oliarą czarnych intrzyg i zaś swych byłych (jako posła BBWR) wyborców-żydów, działających perfidnie za pośrednictwem „ABC”, oraz jako członka tak subtelnego, że czuje się on dotknięty nawet zamieszczeniem wiadomości o jego ustąpieniu ze stanowiska prezesa związku, choć fakt ten, jak sam w swym zeznaniu stwierdził, istotnie miał miejsce.

Zstąpiwszy następnie „z obłoków” ogólników zeznań i mów oskarżycieli do rzeczywistości faktów” mec. Kurcusz zanalizował akt oskarżenia, wykazując punkt po punkcie, że zarzuty przeciw p. Mierzejewskiemu wysunięte w artykułach „ABC” są zailegalizowane błędem cieniem tego, co było w istocie i co zostało stwierdzone przez przewód sądowy.

Natomiast z całą stanowczością odparł obrońca pomówienie „ABC” o intencję szkodenia związku jako takiemu. Przypatrzając na dowód, że we wszystkich artykułach, stanowiących przedmiot oskarżenia, dobro związku i chęć uzdrowienia jego wewnętrznych stosunków jest wyraźnie akcen-

tylko dla porządku publicznego, ale i dla bezpieczeństwa państwa. W każdej chwili jakiś akt terrorystyczny może wywołać międzynarodowe komplikacje. Trzeba więc działać natychmiast i rozpocząć zdecydowaną walkę z siecią cudzoziemskich agentów rozrzuconą po Francji. Wszyscy tajni agenci obcych wywiadów bez względu na to, skąd pochodzą, muszą być wydaleny z Francji”.

Straszny dramat małżeński rozegrał się w południe na Targówku, przy ul. Radzywińskiej 130. — Zamieszkiwali tam, samotnie małż. Gąszewscy: 40-letni Feliks i 36-letnia Julia. Gąszewski od szeregu lat pracował jako kelner w hotelu „Bristol”, przydzielony do kawiarni.

Przed tygodniem Gąszewski został zwolniony z zajmowanej posady przez dyrektora hotelu,

gdyż był nieuleczalnie chory, na gruźlicę. Choroba i brak pracy tak podziałały na Gąszewskiego, że dostał rozstroju nerwowego.

Po wspólnej naradzie małż. Gąszewscy postanowili oboje umrzeć razem i popełnić samobójstwo. — Przed tragiczną śmiercią łóżko, na którym zginęli zostało przykryte prześcieradłem, poduszki zaś przykryte cętą.

Gąszewski przed śmiercią napisał 4 listy: do prokuratora, do brata, policji i matki. — Listy te przyczepił agrafką do portierzy. — Następnie wystrzelił 3 razy w głowę do żony, po czym 2 razy — sobie w prawą skroń.

Na odgłos wystrzałów nadbiegli sąsiedzi i widząc ciężko rannych zaalarmowali Pogotowie.

Lekarz Pogotowia stwierdził śmierć Gąszewskiej, męża zaś przewiózł do szpitala Przemienienia Pańskiego, gdzie po upływie godziny, życie zakończył.

— Z treści listu, pisanego wspólnie do policji wynika, że Gąszewski znalazłszy się w krytycznej sytuacji, odbiera sobie życie, a nie chcąc pozostawić żony na pastwę losu, również i ją zabija. — W zakończeniu listu Gąszewska potwierdza pismo męża, — zaznaczając, że zgadza się umrzeć z nim razem.

Wypadek powyższy wywołał na Targówku przysięgające wrażenie wśród mieszkańców.

Milion złotych angażuje K.K.O. w żydowskie towarzystwo ubezpieczeń

W najbliższych dniach oczekiwane są decyzje w sprawie ostatnich krachów towarzystw ubezpieczeniowych. Na piątek, dnia 29 b. m. zwołana została przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń wspólna konferencja przedstawicieli posiadaczy polis Tow. „Feniks”, „Europa” i „Przyszłość”.

Zasadniczy zwrot nastąpił w sprawie „Przyszłości”. Do wydziału upadłościowego S. O. wpłynęło podanie likwidatorów o przyznanie nadzoru sądowego. Doszło również do zawarcia porozumienia pomiędzy związkami

właścicieli polis, a kierownikami towarzystwa.

Sanacja „Przyszłości” nastąpić ma przy pomocy Komunalnej Kasy Oszczędności na powiat warszawski, która uzupełni kapitał „Przyszłości” sumą 1.000.000 złotych, wzamian za zreczenie się przez ubezpieczonych 20 proc. uprawnień wynikających z polis. Likwidatorzy „Przyszłości” zobowiązali się całkowicie zanulować utratę prawa do polis w stosunku do tych ubezpieczonych, którzy nie wnosili składek od daty ogłoszenia likwidacji, t. j. od czerwca r. b.

Kradzież 18-karatowego brylantu

Bogobójny hasyd okazał się złodziejem

ŁÓDŹ, 27. 10. Władze policyjne w Łodzi zostały powiadomione o niezwykle pomyślowej kradzieży brylantów. Mianowicie znany handlarz drogich kamieni, Buchbinder, zameldował, że wezwany został wraz z żoną do przebywającego od kilku dni w Łodzi klienta, zamieszkałego w pokoju umeblovanym.

W czasie przeglądania znajdujących się w woreczku brylantów klient został wezwany do telefonu, znajdującego się w sąsiednim pokoju. Klient rzucił od niechcenia woreczek z brylantami do szuflady biurka, którą zatrzasnął i poszedł do telefonu.

Po kilku minutach gdy odgłosy ent nie wracał, Buchbinder zajrzał do

sąsiedniego pokoju, a później na korytarz i stwierdził, że mieszkanie jest puste, a klient zniknął.

Wówczas Buchbinder otworzył szufladę biurka, okazało się jednak, że szuflada jest pusta i nie posiada dna. Woreczek z brylantami wartości 100.000 złotych został skradziony. Wśród brylantów znajdował się jeden wyjątkowo piękny okaz 18-karatowy, wartości 30.000 zł.

Pomyślowy oszust wystąpił w czasie całej afery w charakterystycznej asyda: w mycie okularów i chłacie, co naturalnie po rozcharakteryzowaniu się bardzo utrudniło jego zidentyfikowanie.

ABC sportowe

Ping-pong bez żydów

I-szy turniej drużyn katolickich

W Krakowie odbył się wielki ogólnopolski turniej drużyn katolickich w tenisie stołowym. Turniej zgromadził menotowaną dotychczas liczbę startujących drużyn i indywidualnych zawodników.

Najlepszym zespołem okazała się niespodziewanie „Bazylika” z Warszawy, w skład której wchodził dwaj młodzi bracia Klugerowie. Równocześnie przeciwnikami była Wisła, w składzie Stefaniuk, Arlet, jak również i Cracovia w składzie Stoczko, Papinski. Ze względu na przemęczenie zawodników Wisła wycofała się w finale oddając Bazylicę punkty bez walki. Ostatecznie kolejność drużyn była następująca:

1) KSM Bazylika (Warszawa), 2) Cracovia I (Stoczko, Papinski), 3) Cracovia II (Paszkowski, Grotyński), 4) Wisła (Stefaniuk, Arlet).

W mistrzostwach indywidualnych faworyt rozgrywek Szumilas wycofał się w finale oddając zwycięstwo Krakowskiemu (TS Tempo, Tarnów), 2) Stefaniuk (Wisła), 3) Stoczko (Cracovia), 4) Tomasiak (Cracovia), 5) Ernst (Oratorium Łódź), 6) Płoskon (KSM Dębniak, Kraków), 7) Klugier (Bazylika Warszawa).

Sensacyjną mistrzostw były porażki Stefaniuka z Papinskim i Stoczko, oraz przegrana Arleta z Nizińskim.

Organizacja turnieju bez zarzutu.

Walasiewiczówna w Ameryce

Pogłoski o pojedynku ze Stephens

Stanisława Walasiewiczówna przybyła do Ameryki witana bardzo serdecznie przez Polonię. Kanadyjski dziennik „Start” wychodzący z Montrealu, stwierdził w związku z po-

wtorem Walasiewiczówny do Ameryki, że w najbliższym czasie ma dojść do pojedynku na bieżni między Walasiewiczówną a Heleną Stephens.

Sport w Małopolsce Wschod.

STANISŁAWÓW

Stanisławów: Rewera — Bystrzyca (Nadwórna) 10:1 (4:0). Zawody piłkarskie o mistrz. kl. A. St. O. Z. P. N. Tym samym Rewera zdobyła jesienne mistrzostwo kl. A.

Bieg na przełaj na dystansie 3 km. organizowany przez Górke (Stanisławów) zakończony zwycięstwem 1) Sierednickiego (Brośniów) 10:10, dalej Lahara (Górka) 11:45, Mieczysławski (Górka) 12:45.

Łwowska liga okręgowa: Łwów: Lechia — Dr. Sokół 5:1 (1:0), Hasmonaea — RKS 1:0 (1:0).

Rzeszów: Resovia — Ognisko (Jarosław) 3:0 (2:0).

Przemysł: Czuwaj — Pogoń I b 2:1 (0:1).

Sambror: Czarni — Korona 7:1 (4:1).

Stryj: Polonia — Pogoń (Stryj) 2:1 (1:0).

Drohobycz: Ukraina (Lwów) — Junak 2:1 (1:0).

TABELA LWOWSKIEJ LIGI

	gry	pkt.	st. br.
1. Polonia	10	17:3	24:14
2. Czarni	10	14:6	30:11
3. Hasmonaea	10	13:7	16:9
4. Resovia	10	12:8	25:12
5. Ukraina	10	12:8	20:18
6. Lechia	10	10:10	30:21
7. Pogoń Stryj	10	10:10	24:20
8. R. K. S.	10	9:11	11:11
9. Ognisko	10	9:11	17:21
10. Czuwaj	10	8:12	16:20
11. Pogoń I b	10	8:12	17:24
12. Korona	10	7:13	21:33
13. Junak	10	6:14	16:25
14. Drugi Sokół	10	5:15	9:18

Wiadomości gospodarcze

AUKCJE POZNAŃSKIE KROKIEM DO ROZWOJU PRZEMYSŁU OWOCOWO — WARZYWNI-CZEGO

Wobec pomyślowego wyniku ostatnich aukcji na węgły, owoce i drzewa owocowe, Dyrekcja Targów dąży do zorganizowania na terenie Poznania silnego przemysłu przetwórczego owoców, po wysortowaniu zaś materiału do przeróbki i eksportu nadmiaru tych przetworów zagranicę. W tym celu konieczne jest wybudowanie w Poznaniu chłodni oraz przechowywalni owoców i jarzyn, przez naczynych zarówno dla producentów, jak i dla hurtowników. Urządzenia takie łącznie z halami targowymi ułatwiają regulowanie cen rynkowych.

KONTROLA ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH

Łódzkie władze skarbowe zaostroszyły bardzo kontrolę działalności drobnych przedsiębiorstw zarówno handlowych, jak i przemysłowych na te-

renie Łodzi. Przyczyną tej kontroli jest fakt, że bardzo wiele z tych przedsiębiorstw wykupuje patent niższy, niż to przewiduje faktyczny zakres ich działalności. W szczególności czynią to żydzi, którzy różnymi sposobami chcą oszukać skarbu państwa.

LICZBA ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH

W okresie od listopada 1936 r. do września r.b. włącznie, wykupiono ogółem świadectw przemysłowych na rok podatk. 1937 — 737.618, w tym m. in. na przedsiębiorstwa przemysłowe 248.878 i na handlowe 461.736. W samym wrześniu r. b. wykupiono świadectw na przedsiębiorstwa przemysłowe 3.831 i na handlowe 7.832.

POLÓW ŁOSOSI NA DUNAJCZU

Na Dunajcu i Sole przeprowadzana jest kampania łososiowa, która zapowiada się pomyślnie, gdyż już w pierwszym okresie złowiono ponad 80 sztuk łososi.

Żydowski strajk kosztem polskiego robotnika Żydzi potrącają robotnikom należność za... strajk przeciw ghetu ławkowemu

W Beichatowie pod Piotrkowem wszystkie 16 fabryk włókienniczych bądź należy w zupełności do żydów, bądź w części przy czym żydzi znajdują się na kierowniczych stanowiskach. Wyzyskują oni też swoją pozycję w sposób niesłychany. Popierany przez nich jest ruch socjalistyczny.

Ostatnio wszystkie te fabryki w czasie protestacyjnego strajku przeciwko ghetu ławkowemu były nieczynne przez 4 godz. Żydzi fabrykanci samowolnie potrącili należność za te 4 godz. z wynagrodzeń robotniczych.

W wyniku zatargu delegacji robotniczej odnieśli się do piotrkowskiego inspektora pracy p. Wóblewskiego, który uznał słuszność żądań robotniczych.

Należy napietnować stanowisko socjalistycznych związków zawodowych, które uchylili się w tej sprawie od interwencji.

Podobne fakty miały miejsce również w Warszawie. Z powodu słynnego strajku żydowskiego w dniu 20 października potrącono robotnikom polakom zarobki za 4 godziny w następujących firmach: „Ch. Rozenbes” (Graniczna 1), „Siatkomet” (Bagno 1), wł. C. Nadelman i S. Zygielszyper, „Siathol” (Graniczna 8)

wł. M. Wasesberg, „Siatkowitz” (pl. Grzybowski 16) wł. M. Zygielszyper i Sz. E. Szyjer.

Jak widzimy żydzi umieją łączyć przyjemne z pożytecznym. I „obowiązek narodowy” spełniają i interes nic na tym nie ucier-

piał. Niech płaci głupi goj za manifestację solidarności żydowskiej.

Przyznać trzeba, że żydzi są pierwszorzędni mistrzami w „odstawianiu” cudzym kosztem bohaterów i męczenników.

MLECZARNIA DANGLA najlepsze kolacje nabiałowe 80

Sytuacja gospodarcza Polski według sprawozdania B.G.K.

Według sprawozdania położenie gospodarcze Polski we wrześniu nacechowane było wysokim stanem produkcji przemysłowej i obrotów. Prócz czynników sezonowych, na rozmiary produkcji i obrotów wpływał pobudzający silny ruch inwestycyjny w zakresie robót publicznych, w budownictwie i przemyśle. Do poprawy zbytu artykułów przemysłowych w r. b. przyczynia się poza tym wzrastająca stopniowo siła nabywcza ludności rolniczej, która otrzymuje za swoje produkty znacznie korzystniejsze ceny niż przed rokiem.

Według danych G. U. S., wskaźnik cen artykułów sprzedawanych bezpośrednio przez rolników, wyniósł w sierpniu r. b. 50,3 wobec 37,2 w sierpniu r. ub., wskaźnik zaś wyrobów przemysłowych, nabywanych

przez rolników, podniósł się tylko z 64,8 w sierpniu 1936 r. do 66,3 w sierpniu r. b. Ceny zbóż i produktów hodowlanych zostały we wrześniu utrzymane.

Przemysł górniczo-hutniczy

Wydobycie węgla kamiennego utrzymało się powyżej poziomu zeszłorocznego, dzięki korzystnemu zbytowowi w kraju i na rynkach zagranicznych. Wysoki stan produkcji osiągnęły koksownie. Wydobywanie ropy naftowej wykazuje pewną stabilizację; zapotrzebowanie na rynku wewnętrznym wzrasta, natomiast eksport doznał ograniczenia. W hutnictwie uruchomiono dwa wielkie piece. Eksport wyrobów hutniczych wykazał poważny spadek. Obniżył się również wywóz cynku, co nie wpłynęło jednak na ograniczenie produkcji hut cynkowych.

Przemysł przetwórczy

W przemyśle przetwórczym żywności zatrudnienia nastąpiła częściowa w przemysle metalowym, zwłaszcza w dziale elektrotechnicznym, w prze-

Wywiad „Gazety Polskiej” z płk. Kocem Zapowiedź reorganizacji O.Z.N. i dalszych zmian personalnych

W związku z ustąpieniem ze stanowiska kierownika Związku Młodej Polski płk. Koc udzielił „Gazecie Polskiej” wywiadu, którego streszczenie transmitowane było we środę wieczorem przez Polskie Radio.

W wywiadzie tym. płk. Koc zapowiada, że niebawem nastąpią w O. Z. N. dalsze zmiany personalne, gdyż całą dotychczasową organizację należy uważać za prowizoryczną, nie wyłączając za kresu działania samego płk. Koca. Nadanie zaś stałych form organizacyjnych jest oczywiście rzeczą konieczną. Ustąpił z kierownictwa Związku Młodej Polski, bo uważa, że nie można pogodzić ogólnego kierownictwa O. Z. N. z jednoczesnym prowadzeniem poszczególnych działów.

Na zapytanie czy Związek Młodej Polski ma być organizacją nadrzędną wobec innych ugrupowań młodzieży, oświadczył, że tak nie jest. Ze ugrupowania te mają swobodę ruchu, a zasadniczym jest tylko solidaryzowanie się z deklaracją z lutego br. Ta część młodzieży, której nie odpowiadają formy organizacyjne Związku Młodej Polski, jak na przykład harcerstwo, może pozostać przy swoim własnym ustroju. Płk. Koc zaprzecza, jakoby istniał związek pomiędzy organizacją młodzieży OZN, a „Falangą”. Zapowiada, że utworzony zostanie specjalny dział poświęcony koordynacji prac młodzieży.

Jeżeli idzie o zmianę w organizacji OZN, to zniesiony będzie podział na sektory: miejski i wie-

ski, gdyż podział ten nie odpowiada warunkom pracy praktycznym.

W zakończeniu płk. Koc oświadcza, że widzi dobrze jak dotkliwej krytyce podlega O. Z. N. Nad częścią tej krytyki przechodzi do porządku, jako nie wypływającej z pobudek rzeczowych, drugą zaś część bierze pod rozważenie i prosi o wytknięcie braków.

Wiare w zwycięstwo idei konwoi lidacyjnej opiera na tym, że dążenia takie nurtują w całym społeczeństwie i muszą w końcu znaleźć swój wyraz.

Zakończył słowami: „Po walce zwycięskiej będziemy z dużo większą wyrozumiałością patrzyli na przebieg potyczek, lub błędne kilometry, uciążliwego marszu”.

„Berliner Tageblatt” o płk. Wendzie

BERLIN, 27. 10. Korespondent warszawski „Berliner Tageblatt” donosząc o zasilej zmianie w szefostwie sztabu Obozu Zjednoczenia Narodowego w Polsce, donosi, że zmianę tę należy uważać jako dowód dalszego zwrotu orientacji obozu na prawo.

Japonia nie weźmie udziału w konferencji 9 mocarstw w Brukseli

TOKIO, 27. 10. Minister spraw zagranicznych Hirota wręczył belgijskiemu ambasadorowi w Tokio odmowną odpowiedź rządu japońskiego na zaproszenie do wzięcia udziału w konferencji 9-u mocarstw w Brukseli.

Decyzja ta została uzasadniona w uzasadnieniu, w którym rząd japoński stwierdza m. in.: „Jednym z powodów do nie wzięcia udziału w tej konferencji jest fakt, iż zwolana ona została na wniosek Ligi Narodów, która narzuca Japonii naruszenie układu 9-u mocarstw. Postępowanie Japonii w stosunku do Chin jest je-

dynie samoobroną, do której Japonia została zmuszona przez prowokację Chińczyków, skutkiem czego obecna sytuacja nie podpada pod 7 art. układu 9-u mocarstw.

Równocześnie z udzieleniem tej odpowiedzi rząd japoński złożył oświadczenie, w którym podkreśla, że dzisiejsza sytuacja w porównaniu z sytuacją podczas zawierania układu 9-u mocarstw uległa zasadniczej zmianie, ponieważ wpływ komunizmu na wewnętrzne sprawy chińskie przekształcił zupełnie ten kraj.

Pół miliona zabitych i rannych Obfite żnwo wojny w Chinach

TOKIO, 27. 10. Ministerstwo wojny komunikuje, że liczba strat japońskich od chwili rozpoczęcia działań wojennych do dnia 24 bm. wynosi 9.640, w tem 4.467 poległych na froncie północno-chińskim i 5.173 na froncie szanghajskim.

Komunikat zaznacza, że do dnia

23 b. m. znaleziono ciała 105.960 żołnierzy chińskich, z których 44.270 zginęło w Chinach północnych, a 61.700 na froncie szanghajskim.

Ogólna liczba strat chińskich ma wynosić 425.000 ludzi w zabitych i rannych.

Jak na zgniłym zachodzie Fala strajków w Sowietach

MOSKWA, 27. 10. W ciągu ostatnich trzech tygodni na Ukrainie zanotowano 238 konfliktów z robotnikami, przy czym w 102

wypadkach konfliktu pociągnęły za sobą zawieszenie pracy na przeciąg od 1 do 3 dni.

Zatargi wybuchły najczęściej w przemyśle górniczym (63 wypadki) i w przemyśle aprowizacyjnym (46 wypadków). W przemyśle metalowym zanotowano 17 konfliktów.

Powodem zatargów było najczęściej niezadowolenie robotników z płacy i wysokości cen na produkty i artykuły przemysłowe.

Zmiany starostów

Minister Spraw Wewnętrznych mianował 2-ch nowych starostów w woj. kieleckim. Starostą grodzkim w Sosnowcu mianowany został Roman Walewski dotychczasowy kierownik oddziału bezpieczeństwa w Urzędzie Wojewódzkim w Brześciu nad Bugiem. Na stanowisko starosty we Włoszczowie powołany został dotychczasowy starosta grodzki sosnowiecki, Kędziński.

Wypadek pośta Olewińskiego

Posel Stanisław Olewiński jadący z Pińska do Poczapu uległ wypadkowi motocyklowemu. W stanie bardzo ciężkim został odwieziony do szpitala. Posel Olewiński należy na terenie parlamentarnym, do t. zw. „Naprawia-czy”.

PALTA Adolf Zaremba
GOTOWE NA ZAMÓWIENIE WSPOLNA 36

Stan zasiewów na dzień 15 października r. b.

Stan zasiewów ozimych przedsięwzięt się następująco (w nawiasach dane za 1936 r.): pszenica 3,5 (2,6), żyto 3,5 (2,6), jęczmień 3,5 (2,9), rzepak 3,8 (3,4), koniuczyna 3,1 (3,2); stopień 5 oznacza stan wyborowy, 4 — dobry, 3 — średni, przeciętny, 2 — mierny, 1 — zły.

Ciepła słoneczna oraz w miarę wilgotna jesień, w większej części kraju sprzyjała siewom i rozwojowi ozimlin.

Jedynie północno-wschodnie województwa oraz częściowo lubelskie i warszawskie ucierpiały wskutek małej ilości opadów. Stan ozimlin w tych województwach (z wyjątkiem województwa oraz białostockiego) był średni lub niższy od średniego.

Zarówno drugi pokos siana jak i zbiory okopowych odbywały się w pomyślnych warunkach.

Zydom wstęp wzbroniony do łazienek i restauracji gdańskich

GDANSK, 27. 10. Po wyznaczeniu dla żydów specjalnych dni, w których dozwolone jest im kąpanie się w gdańskich łazienkach

miejskich, zawezwała obecnie partia narodowo-socjalistyczna członków gdańskiego związku restauratorów do wydania zakazu wstępu żydom do swoich lokali. Jeden z restauratorów, a mianowicie dzierżawca baru hotelu Reichshof, naprzeciwko gdańskiego dworca głównego, zawiesił już tabliczkę, zawiadamiającą, że żydom wstęp wzbroniony.

W WOŁOMINIE

zaprenumerować „ABC” można u p. Szadkowskiej (kiosk w centrum)

Sprostowanie urzędowe

W związku z zamieszczeniem w nr. 342 dziennika „ABC” z dnia 26. X. 1937 notatki p. t. „Chaos w Funduszu Pracy”, na podstawie art. 21 dekretu w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych z dnia 7. II. 1919 (Dz. Pr. P. P. nr. 14 poz. 186) — Ministerstwo Opieki Społecznej prosi o zamieszczenie następującego sprostowania:

Nie jest prawdą, jakoby wicedyrektor Funduszu Pracy udał się na urlop po nominacji nowego dyrektora Funduszu Pracy, natomiast prawdą jest, że p. Michał Gnoiński został mianowany przez Ministra Opieki Społecznej na stanowisko dyrektora Funduszu Pracy w czasie urlopu wicedyrektora Mariana Ponikiewskiego i po 6-dniowym urlopie — w związku z przeniesieniem — objął w dniu 6 października b. r. urzędowanie.

Nie jest prawdą, jakoby żadna z wysuniętych dotychczas kandydatur na stanowisko wicedyrektora F. P. nie otrzymała aprobaty dyr. Gnoińskiego.

skiego, natomiast prawdą jest, że jest już ustaloną kandydaturą następcy p. Ponikiewskiego, który złożył prośbę o zwolnienie go, na parę miesięcy przed nominacją dyr. Gnoińskiego. Nowy wicedyrektor F. P., mianowany przez dyrektora Funduszu Pracy z zgodą Ministra Opieki Społecznej, obejmie urzędowanie po przejściu dyr. Ponikiewskiego na inne stanowisko.

W okresie nieobecności dyr. Gnoińskiego i wicedyr. Ponikiewskiego pracami Funduszu Pracy kierował II-gi wicedyrektor — M. Biesiekierski.

Nie jest prawdą, jakoby: „Ministerstwo Skarbu, widząc trudności personalne i związany z tym chaos w Funduszu Pracy, ograniczyło swoje kredyty dla tej instytucji”, a tym samym jakoby „tego rodzaju stan odbijał się niekorzystnie na pracach Funduszu”, natomiast prawdą jest, że Ministerstwo Skarbu żadnych kredytów dla Funduszu Pracy nie ograniczało.

Dyrektor Gabinetu
Z. Dworaczek

Na 2 miesiące aresztu skazano red. Mackiewiczą w apelacji

Po raz drugi przed warszawskim Sądem Apelacyjnym toczył się proces Stanisława Cat-Mackiewicza, redaktora „Słowa” z wojewodą Grażyńskim

Pierwszy maj świętem ustawowym?

Obradująca po raz pierwszy w dniu 25 bm. Rada Naczelna Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych, na wniosek p. Bajdura, uchwaliła zwrócić się do parlamentu oraz do rządu z żądaniem, aby dzień 1 maja został uznany jako ustawowy Dzień Święta Pracy.

Wielki pożar w Niedzicy 6 straży pożarnych w akcji

NOWY TARG, 27. 10. W Niedzicy na Spiszu wybuchł w zabudowaniach gospodarskich, będących własnością hr. Salomonów, wielki pożar, który objął 2 gumna ze zbiorami. Na ratunek pospieszili okoliczne straże pożarne: ze strony Spiszu słowackiego 3 zmotoryzowane straże pożarne i ze strony polskiej również 3.

Pożar zagrażał poważnie historycznemu zankowi w Niedzicy oraz sąsiednim lasom, odległym zaledwie o kilkadziesiąt metrów od miejsca pożaru. Akcja ratunkowa była b. utrudniona z powodu wiejącego w tym czasie wiatru halnego.

Pożar trwał blisko 2 doby zanim zdołano go całkowicie ugasić.

W śmiertelnym uścisku szyn Kolejarz stracił nogę i oświatał Wstrząsająca katastrofa pod Gdynią

GDYNIA, 27. 10. O godz. 1-szej w nocy z wtorku na śróde, na linii kolejowej Gdynia — Chylonia wydarzył się mroźny krew w zylach wypadek.

Z powodu uszkodzenia toru, na torze kolejowym przez całą noc pracowali nad jego naprawą dwajacy technicy. Wśród robotników pracował 31-letni Leon Selim

z Jastarni. W pewnej chwili Selim potknął się tak nieszczęśliwie, że prawa jego stopa uwięzła pomiędzy szynami. Wszelkie usiłowania uwolnienia nogi kolejarza z szyn nie dały rezultatu.

Z dala zbliżał się pociąg. Sytuacja kolejarza stawała się z minuty na minutę straszniejszą, gdyż pociąg zbliżał się z ogromną szybkością, a nogi kolejarza nie można było uwolnić z szyn. Selim zły z przerażenia przeżył długie minuty niesamowitej grozy. W ciągu tych paru chwil stracił mowę i oświatał zupełnie. Pociąg nie dało się zatrzymać i koła lokomotywy rozszarpały mu nogę, odcinając ją całkowicie od tułowia.

Ciężko rannego Selima, przewieziono w stanie beznadziejnym do szpitala w Gdyni. Młody i świetnie wyglądający kolejarz postarzał się w przeciągu straszliwej nocy o kilkadziesiąt lat. Twarz pokryła się zmarszczkami, a włosy są całkowicie białe.

Wyrok na członków „Pracy Polskiej”

BIAŁYSTOK, 27. 10. W dniu dzisiejszym sąd ogłosił wyrok na sprawców zajść w Wasilkowie, członków „Pracy Polskiej” z Marianem Czernikiem na czele. Mocą wyroku Czernik został skazany na 8 miesięcy więzienia, 9-ciu uczestników zajść skazano po 6 miesięcy z zawieszeniem. Pozostałych 4-ch sąd uniewinnił.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Telefony 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Oddział „ABC” Al. Jerozolimska 3 a. Tel. 88-333 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 16.30—19.30
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Tel. 309-33. Kantor prenumerata: Al. Jerozolimska 3 a I piętro Tel. 8-18-33. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimska 3 a, tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400 Skrzynka Poczтовая 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103. Tel. 111-44 Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18. Poznań, 27 Grudnia 2, Włocławek, Cyganki 34. Tel. 135, Kalisz, Rzeźnicza 4.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2,30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3,30 miesięcznie. Za granicą zł. 4,00. Wyd. B (z premią książkową) zł. 5,50. W Austrii, Czechosłowacji, W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-iej stronie — 1 zł. w tekście (wśród artykułów) 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1,50 zł., opisy specjalne — 3 zł. leksykon 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobnie po 20 gr. za wyraz duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyraż. — tłusty druk — podwójne. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.). a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Aleja Jerozolimska 3 a — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz. Tel. 72733.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp.